

2019

Právní analýza dopadů zákona č. 196/2009 Sb. a návrh možných věcných řešení

ZDENĚK HROMÁDKA

Seznam zkratek

Instituce

- APSV – Asociace provozovatelů soukromého vysílání
- BEREC – Sdružení evropských regulačních orgánů v oblasti elektronických komunikací (The Body of European Regulators for Electronic Communication)
- ČRo – Český rozhlas
- ČTÚ – Český telekomunikační úřad
- EU – Evropská unie
- KommAustria – rakouský komunikační úřad (Kommunikationsbehörde Austria)
- KRRiT – polská národní vysílací rada (Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji)
- RRTV – Rada pro rozhlasové a televizní vysílání
- RVR – Rada pre vysielanie a retransmisiu
- SDEU – Soudní dvůr Evropské unie
- SGEI – služby obecného hospodářského významu (Services of General Economic Interest)
- SGI – služby obecného významu (Services of General Interest)
- ÚOHS – Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
- Úřad BEREC – Agentura na podporu Sdružení evropských regulačních orgánů v oblasti elektronických komunikací (Agency for Support for the Body of European Regulators for Electronic Communication)

Právní předpisy

- ZRTV – zákon č. 231/2001 Sb. o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- transformační zákon – zákon č. 196/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu
- polský ZRTV – zákon ze dne 29. prosince 1992 o rozhlasovém a televizním vysílání – v původním znění “Ustawa o radiofonii i telewizji”
- slovenský ZRTV – zákon č. 128/2000 Z.z., o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z.z. o telekomunikáciách
- rakouský ZRTV – spolkový zákon BGBl. I č. 20/2001, kterým se stanoví podmínky pro soukromé rozhlasové vysílání
- ZČRo – zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu
- ZVP – zákon č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory
- SEU – Smlouva o Evropské unii
- SFEU – Smlouva o fungování Evropské unie
- autorizační směrnice – Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/20/ES ze dne 7. března 2002 o oprávnění pro sítě a služby elektronických komunikací

- rámcová směrnice – Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES ze dne 7. března 2002 o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací
- přístupová směrnice – Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/19/ES ze dne 7. března 2002 o přístupu k sítím elektronických komunikací a přiřazeným zařízením a o jejich vzájemném propojení
- směrnice o univerzální službě – Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/22/ES ze dne 7. března 2002 o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací

Ostatní

- Návrh rozvoje – Návrh rozvoje zemského digitálního vysílání Českého rozhlasu, schválený vládou České republiky dne 24. srpna 2016 usnesením č. 730

Seznam příloh

Příloha č. 1: Zákon č. 196/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu, ve znění pozdějších předpisů

Příloha č. 2: Důvodová zpráva k zákonu č. 196/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu, ve znění pozdějších předpisů, č. 196/2009 Dz.

Příloha č. 3: Zákon č. 231/2001 Sb. o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Příloha č. 4: Zákon z 29. prosince 1992 o rozhlasovém a televizním vysílání – v původním znění “Ustawa o radiofonii i telewizji”

Příloha č. 5: Zákon č. 128/2000 Z.z., o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z.z. o telekomunikáciách

Příloha č. 6: Zákon č. 220/2007 Z.z., o digitálnom vysielaní programových služieb a poskytovaní iných obsahových služieb prostredníctvom digitálneho prenosu a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Příloha č. 7: Návrh rozvoje zemského digitálního vysílání Českého rozhlasu, schválený vládou České republiky dne 24. srpna 2016 usnesením č. 730

Příloha č. 8: Bundesgesetz über die Einrichtung einer Kommunikationsbehörde Austria („KommAustria“) (KommAustria-Gesetz – KOG). BGBl. I Nr. 32/2001

Příloha č. 9: Bundesgesetz über audiovisuelle Mediendienste (Audiovisuelle Mediendienste-Gesetz – AMD-G). BGBl. I Nr. 84/2001

Příloha č. 10: Bundesgesetz, mit dem Bestimmungen für privaten Hörfunk erlassen werden (Privatradiogesetz – PrR-G). BGBl. I Nr. 20/2001

Příloha č. 11: Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES ze dne 7. března 2002 o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (rámcová směrnice)

Příloha č. 12: Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/20/ES ze dne 7. března 2002 o oprávnění pro sítě a služby elektronických komunikací (autorizační směrnice)

Příloha č. 13: Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/19/ES ze dne 7. března 2002 o přístupu k sítím elektronických komunikací a přiřazeným zařízením a o jejich vzájemném propojení (přístupová směrnice)

Příloha č. 14: Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/22/ES ze dne 7. března 2002 o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací (směrnice o univerzální službě)

Příloha č. 15: Sdělení Evropské komise o použití pravidel Evropské unie v oblasti státní podpory na vyrovnávací platbu udělenou za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu

Příloha č. 16: Nařízení Komise č. 1407/2013 ze dne 18. prosince 2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis

Příloha č. 17: Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem

Příloha č. 18: Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1971 ze dne 11. prosince 2018 o zřízení Sdružení evropských regulačních orgánů v oblasti elektronických komunikací (BEREC) a Agentury na podporu BEREC (Úřad BEREC)

Příloha č. 19: Usnesení Evropského parlamentu ze dne 25. listopadu 2010 o veřejnoprávním vysílání v digitální době: budoucnosti duálního systému (1010/2028(INI)).

Příloha č. 20: Sdělení Komise ze dne 27. 10. 2009 o použití pravidel státní podpory na veřejnoprávní vysílání

Příloha č. 21: Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ve věci C-280/00 ze dne 24. července 2003. Altmark Trans GmbH a Regierungspräsidium Magdeburg proti Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, za přítomnosti Oberbundesanwalt beim Bundesverwaltungsgericht

Příloha č. 22: Rozhodnutí Komise ze dne 20. prosince 2011 o použití čl. 106 odst. 2 SFEU na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu

Příloha č. 23: Neautorizovaný návrh legislativního řešení z roku 2017 – návrh zákona, kterým se mění zákon č. 196/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, a zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu, ve znění pozdějších předpisů

Příloha č. 24: Vyjádření ÚOHS č.j.: ÚOHS-D0037/2019/VP-02793/2019/420/JSt ze dne 5. února 2019

Příloha č. 25 – Dopis ÚOHS ze dne 11. září 2018 k č.j.: ÚOHS-P0527/2017/VS-25605/2018/830/NVo, adresát JUDr. Jindřich Vítek, Ph.D., advokát

Obsah

1. Úvod	11
2. Momentální faktický stav provozování rozhlasového vysílání v České republice	15
3. Momentální legislativní stav (právní prostředí)	27
3.1. Právní rámec provozování rozhlasového vysílání v České republice	27
3.2. Právní rámec provozování rozhlasového vysílání v Evropské unii	37
3.3. Právní rámec provozování rozhlasového vysílání v Polsku	46
3.4. Právní rámec provozování rozhlasového vysílání na Slovensku	52
3.5. Právní rámec provozování rozhlasového vysílání v Rakousku	57
4. Identifikace nedostatků a rizik současné právní úpravy	62
5. Jak by provozování rozhlasového vysílání po 10. říjnu 2025 v České republice mohlo vypadat?	67
6. Návrh možných věcných řešení	72
6.1. Možné způsoby věcného řešení	72
6.1.1. Varianta 1	73
6.1.2. Varianta 2	75
6.1.3. Varianta 3	78
6.2. Řešení cestou nových licenčních řízení	79
6.3. Řešení cestou podzákonného předpisu	81
6.4. Řešení cestou změny zákona	84
6.4.1. Ad 1.	87

6.4.2. Ad. 2.....	90
6.4.3. Ad. 3.....	91
6.5. Z pohledu práva Evropské unie.....	92
6.6. Problematika veřejných podpor.....	96
6.6.1. Právní úprava na úrovni Evropské unie.....	100
6.6.2. Vnitrostátní právní úprava.....	112
6.7. Orgány v oblasti veřejné podpory	113
6.7.1. Unijní	113
6.7.2. Vnitrostátní	114
6.8. Služby obecného hospodářského zájmu a jejich vztah k problematice veřejných podpor.....	115
6.9. Veřejné podpory a veřejnoprávní vysílání	121
6.10. Soulad navrhovaných řešení s právní úpravou problematiky veřejných podpor	124
7. Závěr a shrnutí právní analýzy.....	128
7.1. Shrnutí.....	128
7.2. Legislativní návrh s odůvodněním.....	130
7.3. Závěr	136
8. Seznam použitých pramenů.....	138
8.1. Právní předpisy.....	138
8.1.1. Vnitrostátní	138
8.1.2. Unijní	140

8.1.3.	Mezinárodní.....	144
8.1.4.	Zahraniční	145
8.2.	Judikatura	146
8.3.	Odborné články.....	146
8.4.	Články a informace z veřejně dostupných médií.....	148
8.5.	Ostatní zdroje	151

1. Úvod

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (dále také jen „RRTV“ či „Rada“) je ústředním orgánem státní správy, v jehož kompetenci je mimo jiné udělování licencí pro provozování rozhlasového a televizního vysílání. V souvislosti s dynamickým rozvojem v oblasti informačních a telekomunikačních technologií vznikla potřeba legislativně reagovat na vznik technologie digitálního rádiového vysílání (DAB, DAB+), proto byla přijata novela zákona o rozhlasovém a televizním vysílání, která umožnila RRTV udělovat i tzv. transformační licence, načež navazuje povinnost subjektů, kterým byly licence uděleny, ukončit do 10. října 2025 (dále také jako „rozhodné datum“) analogové vysílání a podporovat přechod na vysílání digitální.

Další vývoj v oblasti rozhlasového vysílání však ukázal, že je vhodné a žádoucí umožnit paralelní fungování analogového a digitálního rozhlasového vysílání. A právě RRTV, jakožto orgánu nadanému pravomocí v této oblasti, přísluší iniciovat diskuzi o návrhu řešení situace na poli rozhlasového vysílání po 10. říjnu 2025, jelikož úplné zastavení analogového rozhlasového vysílání se jeví jako nežádoucí a aktuálně málo reálné a představitelné.

Proto Rada včas a preventivně přistupuje k řešení situace i s ohledem na případné vytvoření odpovídajících kapacit časových, personálních i materiálních, které by si patrně situace vzniklá plynutím času a potřebou vydávání nových licencí (jako jedno z možných řešení) vyžádala.

Řešení vzniklé z analýzy situace v dostatečném časovém předstihu je tak schopno předejít nejen nejistému právnímu stavu obecně, neklidu na vysílací scéně, ale zajistí určité právní postavení účastníků – provozovatelů licencovaného vysílání a v neposlední řadě předejde značné administrativní a legislativní zátěži v průběhu roku 2025.

Rada nemůže zůstat nečinná nyní, byla by po následném nalezení dosud neznámého řešení patrně vystavena povinnosti jej realizovat v relativně krátkém časovém úseku a lze předpokládat, že k tomu musí vytvořit zmíněné dostatečné kapacity, zejména pokud by řešením mělo být například tzv. „přelicencování“ veškerých, na území České republiky udělených platných licencí k rozhlasovému vysílání, dotčených zánikem v roce 2025.

Tato analýza tedy s dostatečným předstihem poskytuje zmapování aktuální situace na poli rozhlasového vysílání. Komplexnější popis a rozbor momentální faktické a legislativní situace a právního rámce i prostředí rozhlasového vysílání v České republice, který je obsažen ve druhé a třetí kapitole, je pak solidním základem pro identifikaci možných řešení a úvahám o nich.

Kapitola třetí dále obsahuje více či méně stručnou analýzu a rozbor právní úpravy týkající se rozhlasového a televizního vysílání na úrovni Evropské unie, v Polsku, v Rakousku a na Slovensku.

Následující kapitola identifikuje nedostatky a rizika současné právní úpravy a s ohledem na uvažované legislativní řešení výše uvedené situace obsahuje

komparaci podmínek v sousedních státech, přičemž kapitola pátá teoreticky hovoří o možné budoucnosti rozhlasového vysílání v České republice.

Šestá kapitola pak na základě výše popsaného navrhuje konkrétní, věcná a přijatelná řešení právní úpravy provozování rozhlasového vysílání v České republice, které by umožňovalo souběžné užívání obou vysílacích platforem po roce 2025, přičemž rozebírá a porovnává tři aktuálně možné a diskutované možné přístupy k tomuto řešení – cestou nových licenčních řízení, cestou vydání samostatného podzákonného předpisu a cestou změny zákona upravujícího problematiku rozhlasového vysílání u nás.

Zároveň je také nutno dbát na souladnost navrhovaného řešení s právními předpisy Evropské unie, zejména týkajícími se problematiky veřejných podpor. Proto se předposlední kapitola zabývá nejprve teoretickým výkladem relevantní evropské právní úpravy a poté zkoumá, zda je s ní navrhované řešení souladné.

Zde považuji za nutné zdůraznit, že tato právní analýza nemůže nabídnout a ani nesměruje k definitivnímu finálnímu řešení analyzované situace. Jejím výsledkem však je návrh řešení, který je logický, pokud možno co nejsnáze proveditelný a uskutečnitelný v souladu s tuzemskými legislativními poměry a evropskými či jinými nadnárodními právními předpisy. V nejvyšší možné míře se navíc snaží respektovat pravidla hospodářské soutěže a vypořádává se se známými a publikovanými stanovisky v této oblasti.

V rámci postupu k nalezení konečné a následně aplikované odpovědi na otázku, jak bude vypadat rozhlasové vysílání v České republice po 10. říjnu 2025, nelze vyloučit nutnost dále komunikovat s ostatními zainteresovanými subjekty, jako například s Ministerstvem kultury, Českým telekomunikačním úřadem, Asociací provozovatelů soukromého vysílání či Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže a dalšími, neboť jejich názory a stanoviska je za účelem dosažení konsenzu ohledně závěrečného řešení na všech frontách nutno respektovat. Je nepochybné, že do řešení vstupuje i politická vůle řešit situaci, která bezprostředně souvisí s využíváním a správou veřejného statku, kterým jsou vysílací frekvence.

Veškeré úvahy a závěry v této právní analýze uvedené vycházejí z právní úpravy a faktického stavu k datu zpracování této právní analýzy, není-li v konkrétním případě výslovně uvedeno jinak.

2. Momentální faktický stav provozování rozhlasového vysílání v České republice

Tato kapitola poskytuje shrnutí situace na poli rozhlasového vysílání v České republice z hlediska nikoliv právního, ale faktického. Z důvodu zachování přehlednosti a konzistentnosti této právní analýzy na ni bude na různých místech textu zpětně odkazováno.

Aktuální faktická situace je taková, že na území České republiky momentálně funguje paralelně zemské digitální i analogové vysílání. K 25. září 2018 evidovala Rada pro rozhlasové a televizní vysílání celkem 222 licencí k provozování rozhlasového vysílání, konkrétně šlo o:

- 211 licencí k vysílání prostřednictvím FM vysílačů, z toho
 - 86 transformačních licencí,
 - 114 nových licencí,
 - 11 prodloužených licencí (z toho 8 transformovatelných),
- 3 licence k vysílání prostřednictvím AM vysílačů,
- 8 licencí k digitálnímu vysílání.

K dovysvětlení výše uvedených údajů je nezbytné říci, že standardní doba, na kterou se v České republice uděluje licence, je 8 let s možností prodloužení

platnosti licence o dalších 8 let.¹ Nové licence jsou tak licence, které dosud nebyly prodlouženy.

Zásadním pojmem pro další rozbor jsou právě transformační licence zakotvené do zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů (dále také “ZRTV”), tzv. transformačním zákonem. Tyto licence mohly být uděleny provozovatelům rozhlasového vysílání s licenci, kteří vysílali přede dnem nabytí účinnosti transformačního zákona, tedy před 1. červencem 2009, a následně se zavázali, že budou ve svém vysílání podporovat přechod na zemské digitální rozhlasové vysílání a na základě usnesení vlády o přechodu na zemské digitální rozhlasové vysílání ukončí analogové vysílání. Na základě transformačních licencí jsou provozovatelé oprávněni provozovat rozhlasové vysílání do 10. října 2025, kdy transformační licence ze zákona zanikají.²

RRTV je tedy momentálně oprávněna vydávat licence k analogovému zemskému rozhlasovému vysílání tak, aby jejich platnost, a to včetně prodloužení, skončila nejpozději 10. října 2025. Nedodržení výše zmiňovaného závazku držitelů transformačních licencí k ukončení analogového vysílání v daném termínu by pak nutně muselo vést k odebrání transformační licence ze strany RRTV.

Z výše uvedeného vyplývá, že po 10. říjnu 2025 nebude, za současného stavu a dle momentálních legislativních podmínek, možné provozovat analogové rozhlasové

¹ Ustanovení § 12 odst. 5 ZRTV.

² Článek II zákona č. 196/2009 Sb., transformační zákon.

vysílání na základě žádné licence, ať již transformační či jakékoliv jiné. Současná legislativa tak předpokládá celkový přechod na digitální zemské rozhlasové vysílání do 10. října 2025, bez možnosti zachování analogové varianty vysílání.

Podle důvodové zprávy k transformačnímu zákonu byly transformační licence zavedeny jako licence přechodné a sloužící k tomu, aby držitelům tehdy platných analogových rozhlasových licencí zajistily stabilitu potřebnou pro přechod na digitální vysílání, jehož termín do té doby nebyl konkrétně stanoven.

O tom, že dříve či později bude nutné na digitální rozhlasové vysílání přejít kompletně, jako tomu bylo v případě televizního vysílání, v dnešní době nelze a ani není třeba pochybovat. Jedná se o nevyhnutelný proces daný světovým trendem digitalizace a z celospolečenského hlediska je významným krokem, který nejširší veřejnosti nabídne především novou kvalitu a širší nabídku rozhlasových programů. Přínosem digitálního rozhlasového vysílání pro spotřebitele je ve srovnání s analogovým vysíláním širší obsahová nabídka a větší realismus pro posluchače umožněný vylepšením kvality zvuku.³

Otázkou je, zda je absolutní přechod na digitální platformu se současným ukončením provozu platformy analogové dostatečně promyšleným, žádoucím a vhodným řešením s ohledem na současný vývoj a zda je vůbec technicky,

³ Odstavec 1 Důvodové zprávy k zákonu č. 196/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu, ve znění pozdějších předpisů, č. 196/2009 Dz. In: *beck-online.cz* [právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 3. 2019].

organizačně a časově možné do roku 2025 na digitální rozhlasové vysílání zcela přejít. Tato problematika bude dále blíže rozebrána v kapitole č. 4 *“Identifikace nedostatků a rizik současné právní úpravy”*.

Shrnutí aktuální situace v oblasti rozhlasového vysílání v České republice je tedy následující. V současné době vedle sebe souběžně existují tři druhy licencí k rozhlasovému vysílání, a to:

1. licence analogová (jejíž platnost skončí nejpozději 10. října 2025),
2. licence transformační (jejíž platnost skončí nejpozději 10. října 2025), a
3. licence digitální.

Jak však správně uzavírá Návrh důvodové zprávy k návrhu legislativního řešení sepsanému v roce 2017,⁴ problematika digitalizace nemusí být k rozhodnému dni vyřešena ani na úrovni exekutivy, ani na úrovni legislativy. To ve společnosti působí stav nejistoty, který nelze považovat za uspokojivý jak z pohledu provozovatelů rozhlasového vysílání či RRTV jako regulačního orgánu, tak i z celkového pohledu účastníků působících na relevantním trhu.

Dokumentem, který se již před několika lety zabýval problematikou digitálního rozhlasového vysílání, je Návrh rozvoje zemského digitálního vysílání Českého rozhlasu, schválený vládou České republiky dne 24. srpna 2016 usnesením č. 730 (dále jen „Návrh rozvoje“). Zpracováním Návrhu rozvoje vláda pověřila

⁴ Tento dokument je přílohou č. 23 této právní analýzy.

Ministerstvo kultury, jehož záměrem se stalo koncipovat materiál jako obecný přehled o problematice digitálního vysílání s návrhem opatření k jeho rozvoji.

Následující teze byly za Ministerstvo kultury představeny panem Milanem Bouškou na konferenci Mediální reflexe 2018, pořádané ve Zbirohu 25. září 2018.

Jak z Návrhu rozvoje vyplývá, v celé Evropě je již prakticky dokončen přechod na digitální vysílání televizní. Mezi digitalizací rozhlasového a televizního vysílání je však podstatným rozdílem to, že zemské digitální rozhlasové vysílání je realizované v jiných kmitočtových pásmech než vysílání analogové. Tzv. „vypnutí“ analogového rozhlasového vysílání v procesu zavádění digitálního rozhlasového vysílání tak není nutným krokem, neboť pro digitální rozhlasové vysílání jsou vyhrazena jiná kmitočtová pásma.

Představy jednotlivých zúčastněných subjektů ohledně podoby a procesu rozvoje digitálního rozhlasového vysílání se navíc v průběhu práce na Návrhu rozvoje ukázaly být natolik neslučitelné, že nebylo v dané době (v roce 2016) možné dospět ke konsensu, na jehož základě by bylo možné určit s definitivní platností koncepci a harmonogram rozvoje digitálního rozhlasového vysílání.

Z Návrhu rozvoje v podobě, ve které byl nakonec schválen vládou, vyplynula následující východiska:

- vyhradit Českému rozhlasu rádiové kmitočty v souladu s postupy podle zákona o elektronických komunikacích (zákon č. 127/2005 Sb.) na dobu 2016-2021

- zahájit řádné zemské digitální vysílání Českého rozhlasu
- zřídit na Ministerstvu kultury poradní koordinační orgán pro vyhodnocování postupu a přípravu dalších rozhodnutí v oblasti digitalizace rozhlasového vysílání do 6 měsíců od realizace bodu druhého
- vyhodnotit etapu zahájení řádného zemského digitálního vysílání Českého rozhlasu a rozvoj digitálního rozhlasového vysílání a zpracovat Strategii rozvoje zemského rozhlasového vysílání, vč. návrhu regulačního a legislativního rámce (termín: 2021, Ministerstvo kultury ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu, RRTV, Českým rozhlasem a Českým telekomunikačním úřadem)⁵.

Poradní koordinační orgán pro vyhodnocování postupu pro přípravu dalších rozhodnutí v oblasti digitalizace rozhlasového spektra byl následně zřízen a na svém jednání dospěl k návrhům možného legislativního řešení poskytujícího odpověď na otázku, jak by mohlo rozhlasové vysílání v České republice vypadat po 10. říjnu 2025. S tím se pak prostřednictvím náměstkyně ministra kultury obrátili na ÚOHS, jehož cenné vyjádření, včetně prezentace navrhovaných řešení, obsahuje a analyzuje kapitola 6 oddíl 4 této právní analýzy s názvem „Řešení cestou změny zákona.“

⁵ BOUŠKA, Milan. Návrh rozvoje zemského digitálního vysílání Českého rozhlasu, schválený vládou ČR usnesením č. 730, ze dne 24. srpna 2016. Mediální reflexe 2018, předneseno dne 25. září 2018 [cit. 1. 7. 2019].

Zhodnocením současného faktického stavu provozování rozhlasového vysílání v České republice budiž to, že smyslem digitálního vysílání není nahradit vysílání analogové, ale má být další veřejně dostupnou platformou šíření rozhlasového vysílání.

Tím je ovšem také naznačena možnost konečného řešení při existenci obou platforem po finálním datu 10. října 2025.

Na druhé straně jsou však kapacitní možnosti analogového FM vysílání v České republice prakticky vyčerpány, což působí významné omezení jeho možného rozšiřování nebo vzniku nových programů, a tím pádem také vstupu dalších nových subjektů na relevantní trh.

Co se týče rozvoje digitálního rozhlasového vysílání v České republice, tak ten zatím probíhá poměrně nekoordinovaně a není předmětem této právní analýzy.

Kromě Českého rozhlasu jsou současně hlavními podporovateli digitalizace zejména operátoři veřejných komunikačních sítí pro šíření rozhlasového vysílání, řada stávajících a zejména nových rozhlasových stanic, které za současné situace, kdy jsou v podstatě veškeré disponibilní kmitočty FM již vysíláním využity, nemají možnost vysílat, resp. nemohou vysílat podle svých záměrů.

Pro dosavadní omezené digitální rozhlasové vysílání jsou v České republice využívána dvě kmitočtová pásma. Na základě tendru Českého telekomunikačního úřadu byly v roce 2011 přiděleny kmitočty v kmitočtovém pásmu 1 452-1 479,5

MHz (tzv. „L-pásmo“), kde je v současnosti provozováno územně omezené vysílání v systému DAB+1. Toto pásmo bylo následně Prováděcím rozhodnutím Komise (EU) 2015/750 ze dne 8. května 2015 určeno pro rozvoj širokopásmových mobilních sítí a je tedy výhledově pro další rozvoj zemského digitálního rozhlasového vysílání neperspektivní.

V současné době již navíc prakticky nelze stávající rozsah vysílání rozšiřovat, protože sousední státy jakékoliv koordinační požadavky, právě s odkazem na podmínky dle výše uvedeného rozhodnutí Evropské komise, zamítají.

Hlavním pásmem pro další rozvoj digitálního zemského rozhlasu je kmitočtové pásmo 173-230 MHz (tzv. „III. pásmo“). V něm v současné době probíhá experimentální digitální vysílání Českého rozhlasu.⁶

Z výše uvedeného je zřejmé, že provozování rozhlasového digitálního vysílání v České republice na základě licence je již možné, závisí však na disponibilních technických prostředcích a zájmu samotných provozovatelů vysílání. Určité omezení představuje platná právní úprava spočívající v zákazu kumulace licencí. V § 55 ZRTV se stanoví, že jedna právnická osoba nebo jedna fyzická osoba nesmí

⁶ Návrh rozvoje zemského digitálního vysílání Českého rozhlasu, schválený vládou České republiky dne 24. srpna 2016 usnesením č. 730.

být současně držitelem více než dvou licencí k provozování celoplošného digitálního rozhlasového vysílání.⁷

Jako tuzemskou aktualitu lze uvést, že první české rádio, které opustilo vysílání na analogových frekvencích ve FM pásmu a soustředí se pouze na digitální vysílání, je Rádio Samson. Jeho provozovatel prohlásil následující: „*Norma FM je pro nás zavřená, nejsou kmitočty, takže se nemáme kudy rozšiřovat do dalších regionů. Kdysi jsem slíbil, že budeme vysílat celoplošně a už se k tomu postupně blížíme.*“⁸ To jen dokládá skutečnou obsazenost kmitočtových pásem pro analogové FM vysílání, a tudíž smysl přechodu na digitální rozhlasové vysílání.

Problematikou přechodu na digitální rozhlasové vysílání se však státní orgány už nějakou dobu zabývají z nejednoho hlediska. Lze uvést například to, že Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „ÚOHS“) se v roce 2018 také zabýval podnětem, který podal JUDr. Jindřich Vítek, Ph. D., advokát, ve věci možného protisoutěžního jednání Českého telekomunikačního úřadu (dále jen „ČTÚ“) a/nebo Českého rozhlasu (dále jen „ČRo“) v oblasti zemského digitálního vysílání spočívajícího v tom, že v současnosti jediný zkoordinovaný multiplex byl celý přidělen pro potřeby ČRo, čímž bylo zúženo konkurenční prostředí v oblasti digitálního rozhlasového vysílání.

⁷ Návrh rozvoje zemského digitálního vysílání Českého rozhlasu, schválený vládou České republiky dne 24. srpna 2016 usnesením č. 730.

⁸ POTŮČEK, Jan. První soukromé rádio opustilo analogové vysílání. Rádio Samson ode dneška pouze v DAB+. *Televizniweb.cz* [online]. Publikováno dne 2. listopadu 2018 [cit. 21. 7. 2019].

Možné protisoutěžní jednání ČTÚ stěžovatel spatřoval v tom, že „s odkazem na obsah Návrhu rozvoje vydal pro období do 31. prosince 2021 několik individuálních oprávnění k využívání rádiových kmitočtů ve III. pásmu ve prospěch Českého rozhlasu, aniž by byl zohledněn zájem soukromých provozovatelů rozhlasového vysílání.“ ČTÚ měl dle Asociace provozovatelů soukromého vysílání (dále jen „APSV“) zajistit, aby pozice ve vysílací síti nad rámec tří pozic potřebných pro rozhlasové programy garantované zákonem č. 48/1991 Sb., o Českém rozhlasu, byly nejprve nabídnuty ostatním soukromým provozovatelům rozhlasového vysílání a teprve v případě jejich nezájmu byly poskytnuty Českému rozhlasu k naplnění kapacity vysílací sítě.

V této věci se ÚOHS vyjádřil pod č.j. ÚOHS-P0527/2017/VS-25605/2018830/NVo dne 11. září 2018. Konstatoval, že „[j]elikož ČTÚ vykonával správu rádiového spektra formou správních rozhodnutí (konkrétně individuálních opatření), resp. opatření obecné povahy jakožto úkonů podle správního řádu, je jeho jednání na základě §19a odst. 2 písm. a) zákona⁹ z dozoru Úřadu nad činností orgánů veřejné správy vyloučeno.“ Pro podrobný popis situace právní úpravy a vyjádření ČTÚ i Českého rozhlasu přikládám toto vyjádření ÚOHS v příloze. Je možno dospět k závěru, že ÚOHS po prošetření stížnosti neshledal na základě zjištěných skutečností naplnění pojmových znaků žádné ze skutkových podstat uvedených v zákoně č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, a v dané věci neshledal podmínky pro své další šetření. Co je však

⁹ Jedná se o zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže. Zmiňované ustanovení říká, že ÚOHS nevykonává dozor nad činností orgánů veřejné správy, která je prováděna ve formě rozhodnutí nebo jiných úkonů podle správního řádu nebo daňového řádu.

významné pro další úvahy o řešení – ÚOHS zdůrazňuje, že z hlediska veřejné podpory se danou problematikou, v souvislosti se šetřením jiného podnětu, zabývá Oddělení veřejné podpory ÚOHS.

ÚOHS však v dané věci k datu zpracování této právní analýzy nedisponuje rozhodovací pravomocí, jelikož APSV se s obdobnou stížností obrátila i na Evropskou komisi. Aktuálně se tak ve věci čeká na úkon Evropské komise, jelikož ta je dle článku 108 Smlouvy o fungování Evropské unie jediným orgánem, který má pravomoc posoudit, zda se jednalo o neoprávněné poskytnutí veřejné podpory či nikoliv. Vyjádření za Českou republiku bylo předáno ÚOHS, jehož zástupce na to sdělil, že podání k Evropské komisi může skončit několika způsoby:

1. Evropská komise bude považovat vyjádření České republiky za dostatečné, porušení právních předpisů upravujících problematiku veřejných podpor či ochrany hospodářské soutěže neshledá a řízení bude možné zastavit.
2. Evropská komise položí konkrétní dotazy a bude dále pokračovat v řízení, tj. hodnotit slučitelnost institutu transformačních licencí se Sdělením o použití veřejné podpory na veřejnoprávní vysílání a pravidly pro služby v obecném hospodářském zájmu¹⁰.
3. Evropská komise dojde k závěru, že jednání na tuzemském trhu radiového vysílání nebylo v souladu s pravidly veřejné podpory a započne proces

¹⁰ Více o tomto předpisu a problematice viz kapitola 6 oddíl 6 tohoto stanoviska, nadepsaná „*Problematika veřejných podpor.*“

navracení podpory včetně úroků. ČTÚ by pak musel individuální oprávnění Českému rozhlasu odebrat.¹¹

To pro následné úvahy týkající se návrhu řešení znamená, že je třeba pečlivě se zabývat i otázkou veřejné podpory a jejího dopadu a vlivu na přijaté řešení.

Pro potřeby analýzy je nutno v navazující kapitole analyzovat zejména legislativní rámec provozování rozhlasového vysílání na území České republiky, včetně unijních norem potenciálně působících v této oblasti.

Následně bude pro srovnání a nalezení řešení rozebrán i legislativní rámec provozování rozhlasového vysílání v sousedních státech, konkrétně v Polsku, na Slovensku a v Rakousku s přihlédnutím k řešení problematiky přechodu na digitální rozhlasové vysílání v těchto státech.

¹¹ BOUŠKA, Milan. Návrh rozvoje zemského digitálního vysílání Českého rozhlasu, schválený vládou ČR usnesením č. 730, ze dne 24. srpna 2016. Mediální reflexe 2018, předneseno dne 25. září 2018 [cit. 1. 7. 2019].

3. Momentální legislativní stav (právní prostředí)

3.1. Právní rámec provozování rozhlasového vysílání v České republice

Problematika rozhlasového vysílání je v Českém právním řádu regulována několika právními předpisy, z nichž má zejména jeden výrazně dominantní postavení. Obecně závazným právním předpisem, který je na území České republiky stěžejní pro provozování rozhlasového vysílání v jakékoli formě, je zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů (dále také "ZRTV").

Tento předpis zakotvuje v tuzemském právním prostředí postavení Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, jakožto nezávislého ústředního orgánu státní správy pro oblast televizního a rozhlasového vysílání. Kromě právě zmíněného stanovuje ZRTV základní pravidla pro licenční řízení, ve kterém jsou provozovatelům rozhlasového vysílání ze strany RRTV udělovány licence.

Úkolem RRTV v licenčním řízení je zejména kontrola plnění zákonných požadavků ze strany účastníků licenčního řízení, a tedy potenciálních provozovatelů vysílání.¹² Za předpokladu splnění základních požadavků k účasti v licenčním

¹² Srov. ustanovení § 13 odst. 3 ZRTV.

řízení přistupuje dále RRTV k hodnocení skutečností významných pro rozhodování o žádostech o udělení licence dle ustanovení § 17 ZRTV.

Dle ustanovení § 12 odst. 1 ZRTV *“[l]icence opravňuje provozovatele vysílání k rozhlasovému a televiznímu vysílání v rozsahu a za podmínek stanovených tímto zákonem a jinými právními předpisy.”*

Licence je udělována na dobu určitou, přičemž v případě rozhlasového vysílání činí tato doba 8 let¹³ s možností prodloužení platnosti licence o dalších 8 let¹⁴. Z hlediska územního rozsahu vysílání pak můžeme licence k provozování rozhlasového vysílání rozdělit na tři kategorie, a to licence k vysílání celoplošnému, regionálnímu a místnímu.¹⁵

Licence k provozování digitálního zemského rozhlasového vysílání je pak udělována dle ustanovení § 25 ZRTV. Pro toto licenční řízení pak platí určitá specifika, zejména nelze použít ustanovení § 13 odst. 1, § 15, 16, § 17 odst. 1 a 2 a § 18 odst. 3 a 5 ZRTV, což jsou ustanovení týkající se obecně licenčního řízení. Obecně tedy lze říci, že ačkoli není licenční řízení směřující k udělení “digitálních licencí” upraveno speciálním předpisem, má v rámci ZRTV zvláštní postavení a specifické podmínky.

¹³ Ustanovení § 12 odst. 5 písm. b) ZRTV.

¹⁴ Ustanovení § 12 odst. 8 ZRTV.

¹⁵ Ustanovení § 2 odst. 1 písm. y) ZRTV.

Jak již bylo zmíněno v předchozí kapitole, zavedla novela ZRTV, nazývaná pro účely této analýzy “transformační zákon”, nový druh licence – transformační licenci. Tento institut měl provozovatele rozhlasového vysílání pozitivně motivovat k podpoře a přechodu na zemské digitální vysílání, přičemž je dle stávající literatury zákona předpokládáno, že k takovému přechodu dojde kompletně do 10. října 2025.¹⁶

Zde je vhodné nahlédnout do zázemí, které v roce 2009 vedlo k přijetí transformačního zákona.

Transformační licence byly zavedeny jako licence přechodné a sloužící za účelem zajištění držitelům tehdy platných analogových rozhlasových licencí stabilitu potřebnou pro přechod na digitální vysílání, jehož termín do té doby nebyl konkrétně stanoven. Na tuto přechodnou licenci vzniklo právo dotčeným subjektům v souvislosti se změnou tehdy dosavadní právní úpravy, a to do doby dokončení přechodu na digitální rozhlasové licence. Dle slov tehdejších legislativců se jednalo o nezbytný nástroj, který umožní řešení situace postupného skončení platností licencí dotčených subjektů, ke kterému bude docházet v následujících letech.¹⁷

¹⁶ Přechodná ustanovení zavedena zákonem č. 196/2009 Sb., čl. II odst. 5.

¹⁷ Odstavec 2. Důvodové zprávy k zákonu č. 196/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu, ve znění pozdějších předpisů, č. 196/2009 Dz. In: *beck-online.cz* [právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 3. 2019]

Z dnešního pohledu jsme tak a contrario schopni konstatovat, že nejenže k přechodu na digitální rozhlasové vysílání doposud nedošlo, ale že zavedení transformačních licencí v konečném důsledku způsobuje, a ještě bude působit, mnohem větší komplikace než nejspíše bylo před deseti lety předpokládáno.

Dalším faktorem ovlivňujícím nastalou situaci je to, že v době vydání transformačního zákona, tj. v roce 2009, bylo očekáváno, že k přechodu rozhlasového vysílání na digitální dojde kolem roku 2019. Pokud by tomu tak skutečně bylo, pak by nejspíše zavedení transformačních licencí bývalo plnilo zákonodárcem zamýšlený účel. Avšak jak můžeme vidět dnes, realita je poněkud odlišná.

Uvedené vyplývá také z poslaneckého návrhu novely ZRTV poslanců Petra Plevy, Michala Haška, Olgy Zubové, Petra Tluchoře a Vítězslava Jandáka, který byl poslanecké sněmovně předložen 3. 7. 2008. Zde bylo jako původní datum, do kterého budou provozovatelé moci vysílat na základě přechodné licence, uveden 10. říjen 2019. Tento návrh zákona byl však nakonec upraven a zákon samotný vyhlášen pod číslem 196/2009 Sb., tj. jako právě transformační zákon.¹⁸

Zde upozorňuji zejména na fakt, že ve své důvodové zprávě byl transformační zákon zhodnocen jako souladný s právem Evropské unie. Ovšem jak později

¹⁸ Sněmovní tisk 552. Novela z. o provozování rozhlasového a televizního vysílání. Psp.cz [online]. Poslanecká sněmovna, 5. období. 2006–2010. [cit. 5. 8. 2019].

vyplynulo a je dále analyzováno, tak se jedná o tvrzení, o jehož správnosti v dnešní době existují oprávněné pochybnosti.

Tento fakt je pak opět nutno zohlednit při úvahách o nalezení řešení situace roku 2025. Nejedná se však o jediný faktor ovlivňující úvahy o nalezení možného řešení situace nastalé v roce 2025.

Z hlediska komplexního zhodnocení právního prostředí v oblasti rozhlasového vysílání však je třeba se vypořádat s existencí předpisů upravujících řešenou oblast. Jedná se o předpisy, které by byly či mohly být přímo či nepřímo dotčeny budoucím řešením, neboť ZRTV zajisté není jediným předpisem, který se dotýká problematiky rozhlasového vysílání v České republice. Z dalších relevantních zákonů i podzákonů lze uvést například následující:

Zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu

Český rozhlas je jediný provozovatel rozhlasového vysílání v České republice, který je zřízen zákonem a poskytuje službu veřejnosti tvorbou a šířením rozhlasových programů, popřípadě dalšího multimediálního obsahu a doplňkových služeb na celém území České republiky a do zahraničí.

Jedná se o veřejnoprávní médium, jehož hlavními cíli a úkoly je zejména poskytování objektivních, ověřených, ve svém celku vyvážených a všestranných informací pro svobodné vytváření názorů, přispívání k právnímu vědomí obyvatel České republiky, vytváření a šíření programů a poskytování vyvážené

nabídky pořadů pro všechny skupiny obyvatel a rozvíjení kulturní identity obyvatel České republiky, včetně příslušníků národnostních nebo etnických menšin.¹⁹

Zákon o Českém rozhlasu (dále jen „ZČRo“) obsahuje také ustanovení týkající se digitálního vysílání. Ustanovení jeho § 3 odst. 1 písm. c) a d) stanoví následující: „Český rozhlas naplňuje veřejnou službu v oblasti rozhlasového vysílání zejména tím, že c) provozuje zemské digitální rozhlasové vysílání šířením 3 celoplošných rozhlasových programů, uvedených v písmenu a), prostřednictvím multiplexu veřejné služby; kromě těchto rozhlasových programů má Český rozhlas právo šířit prostřednictvím multiplexu veřejné služby další rozhlasové programy, další multimediální obsah a doplňkové služby; rozhlasové programy, další multimediální obsah a doplňkové služby šířené prostřednictvím multiplexu veřejné služby může Český rozhlas digitálně šířit rovněž prostřednictvím jiných sítí elektronických komunikací, d) provozuje zemské digitální vysílání tak, aby zajistil naplňování úkolů veřejné služby v oblasti rozhlasového vysílání, které odpovídá stavu rozvoje vysílacích technologií a služeb. Využívá přitom zejména části kmitočtového spektra umožňující pokrytí území České republiky rozhlasovými programy a dalším obsahem v pásmu vyhrazeném podle národní kmitočtové tabulky pro zemské digitální rozhlasové vysílání, a to zejména ve III. televizním pásmu.“

Zákon č. 348/2005 Sb., o rozhlasových a televizních poplatcích

¹⁹ Ustanovení § 2 zákona č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu.

Jak vyplývá z jeho názvu, zákon o rozhlasových a televizních poplatcích stanoví předmět poplatků, poplatníka, základ, výši a způsob placení rozhlasových a televizních poplatků a evidenci poplatníků. Rozhlasový poplatek slouží právě k financování veřejné služby Českého rozhlasu, televizní poplatek pak k financování veřejné služby České televize. Česká televize je obdobně jako Český rozhlas veřejnoprávním médiem zřízeným zákonem, avšak v oblasti televizního vysílání, nikoliv rozhlasového.

Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích

Tento zákon upravuje správní poplatky a výkon jejich správy, zejména jejich vyměřování a vybírání, prováděné správními úřady. Předmětem poplatků je správní řízení upravené zvláštním právním předpisem (tj. například licenční řízení) a další činnost správního úřadu související s výkonem státní správy.²⁰

Jeho přílohou je sazebník, který je rozdělen na 163 položek a stanoví výši správního poplatku v konkrétním případě. Na poli rozhlasového a televizního vysílání je tomu následovně:

Položka 67 sazebníku stanoví výši poplatku za přijetí žádosti o udělení oprávnění nebo o prodloužení doby platnosti oprávnění k provozování rozhlasového vysílání (25 000 Kč), přijetí přihlášky k provozování převzatého vysílání (90 000

²⁰ Ustanovení § 1 a § 2 odst. 1 zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích.

Kč) a přijetí žádosti o změnu údajů uvedených v žádosti o udělení oprávnění k provozování rozhlasového vysílání (5 000 Kč).

Položka 110 upravuje výši poplatku za podání návrhu na rozhodnutí sporu o uzavření smlouvy mezi poskytovatelem služby šíření rozhlasového a televizního vysílání a provozovatelem rozhlasového a televizního vysílání (10 000 Kč).

A v neposlední řadě, Položka 112 stanoví výši správního poplatku pro vydání rozhodnutí o individuálním oprávnění k využívání rádiových kmitočtů – pro rozšíření a přenos rozhlasového nebo televizního vysílání (rozhlasová služba, 7 000 Kč) a pro prodloužení platnosti nebo provedení změn v individuálním oprávnění k využívání rádiových kmitočtů – pro šíření a přenos rozhlasového a televizního vysílání (rozhlasová služba, 500 Kč).

Z podzákonných předpisů v oblasti rozhlasového vysílání lze uvést například vyhlášku č. 22/2011 Sb. o způsobu stanovení pokrytí signálem zemského rozhlasového vysílání šířeného ve vybraných kmitočtových pásmech.

Další kategorii právních předpisů z oblasti rozhlasového vysílání představují zákony obecnější a s širším zaměřením. Tyto předpisy se problematikou rozhlasového vysílání nezabývají primárně ani přímo, avšak určitým způsobem s ní souvisejí. Zde si dovoluji zdůraznit, že prezentovaný výčet je pouze demonstrativní, neboť vzhledem k cílům a účelům tohoto stanoviska nepovažuji za klíčové podrobně citovat veškeré právní předpisy, které mohou nějak souviset

s problematikou rozhlasového vysílání, ale spíše poskytnout rámcový a ucelený přehled. Jedná se tedy o následující zákony:

Zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy

Zákon o regulaci reklamy stanoví, co se rozumí reklamou, jaké jsou její druhy a které z těchto druhů jsou zakázány. Orgánem příslušným k výkonu dozoru nad dodržováním tohoto zákona je pro reklamu šířenou v rámci rozhlasového a televizního vysílání RRTV.²¹

Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích

Tento zákon upravuje na základě práva Evropské unie podmínky podnikání a výkon státní správy, včetně regulace trhu, v oblasti elektronických komunikací. Například jeho § 15 až 26 obsahují ustanovení upravující správu rádiového spektra včetně nakládání s rádiovými kmitočty. Důležité je zdůraznit, že na samotný obsah rozhlasového a televizního vysílání se však tento zákon nevztahuje.²²

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

²¹ Ustanovení § 1 a § 7 zákona č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy.

²² Ustanovení § 1 odst. 2 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích.

Správní řád upravuje řízení před správními orgány, které jsou kompetentní rozhodovat ve správním řízení týkající se problematiky rozhlasového vysílání. Ve valné většině případů se pravděpodobně bude jednat o řízení před RRTV.

Například v případě některých přestupků spáchaných v souvislosti s rozhlasovým vysíláním může jít také o konkrétní městský či krajský úřad. Dále mohou nastat i takové okolnosti, za kterých bude pravomocí nadaným orgánem ČTÚ či Ministerstvo kultury.

Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní

Dle soudního řádu postupují soudy jednající a rozhodující ve správním soudnictví, tj. specializované senáty či samosoudci krajských soudů a Nejvyšší správní soud.²³ Co se týče problematiky rozhlasového vysílání, tak správní soudy mohou rozhodovat zejména o žalobách proti rozhodnutím vydaným správním orgánem (mimo jiné také v souladu s § 65 odst. 1 ZRTV²⁴), ochraně proti nečinnosti správního orgánu a ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu.

Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

²³ Ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní.

²⁴ Ustanovení § 65 odst. 1 ZRTV stanoví následující: „Proti rozhodnutí Rady podle § 63 a 64 lze podat ve lhůtě 30 dnů ode dne doručení rozhodnutí žalobu podle zvláštního právního předpisu.9c) Podání žaloby má odkladný účinek. Soud o žalobě rozhodne ve lhůtě 90 dnů.“

Tento zákon upravuje podmínky odpovědnosti za přestupek, druhy správních trestů a ochranných opatření a zásady pro jejich ukládání, postup před zahájením řízení o přestupku a postup v řízení o přestupku.²⁵ Z hlediska rozhlasového vysílání je zásadní zejména úprava řízení o přestupcích spáchaných v této oblasti. Konkrétní skutkové podstaty a následné sankce za přestupky v oblasti rozhlasového vysílání jsou však upraveny zejména přímo v samotném ZRTV, konkrétně v § 60 a 61. Orgánem, který má pravomoc k projednávání přestupků podle tohoto zákona, je RRTV.

3.2. Právní rámec provozování rozhlasového vysílání v Evropské unii

Úvodem této kapitoly bych rád zmínil existenci dokumentu, který sice nepochází „z pera“ unijních legislativců, avšak i tak je významný pro členské státy Evropské unie, neboť ty jsou zároveň také členy Rady Evropy. Na půdě této mezinárodní organizace bylo v roce 1991 vydáno Doporučení Parlamentního shromáždění Rady Evropy č. 1147 (1991), o parlamentní odpovědnosti za demokratickou formu vysílání, dle kterého *„by při plnění svých cílů měly být rozhlas a televize odpovědné orgánu nezávislému na vysílání a nezávislému na vládě, ve kterém by byly*

²⁵ Ustanovení § 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

zastoupeny relevantní regionální, politické, sociální a kulturní názorové proudy, a který by sám byl odpovědný (ovšem nepřímo) parlamentu“²⁶

Na základě toho vznikaly v jednotlivých evropských státech orgány s obdobnou věcnou působností jako RRTV, které jsou u konkrétních zemí rozebrány v následujících podkapitolách této právní analýzy.

Nyní však k právnímu řádu samotné Evropské unie. Co se týče primárního práva, které tvoří Smlouva o Evropské unii (dále jen „SEU“) a Smlouva o fungování Evropské unie (dále také jen „SFEU“), tak tam zmínky o právní úpravě rozhlasového a televizního vysílání zpravidla nenalezneme, což je pochopitelné.

Výjimkou budiž protokol č. 29 k SFEU o systému veřejnoprávního vysílání v členských státech (C 326/312). Ten, jak z jeho názvu vyplývá, je však relevantní pouze pro oblast vysílání veřejnoprávního, nikoliv soukromého a komerčního. Členské státy Evropské unie v něm prohlašují, že systém veřejnoprávního vysílání v jednotlivých členských zemích je přímo spjat s demokratickými, společenskými a kulturními potřebami každé společnosti a s potřebou zachovat mediální pluralitu. Tímto tzv. Amsterdamským protokolem byla k SFEU a SEU připojena následující výkladová ustanovení: *„Ustanovení Smluv se nedotýkají pravomocí členských států financovat veřejnoprávní vysílání, pokud je takové financování*

²⁶ Odstavec 7. bod IV. Doporučení č. 1147 (1991) Parlamentního shromáždění Rady Evropy přijatého na 43. řádném zasedání dne 22. 4. 1991, o parlamentní odpovědnosti za demokratickou reformu vysílání. Rada Evropy [cit. 28. 2. 2019].

poskytováno organizacím pro veřejnoprávní vysílání k plnění veřejných služeb, jak jsou svěřeny, vymezeny a organizovány v každém členském státě, a pokud takové financování neovlivňuje obchodní podmínky a hospodářskou soutěž v Unii v míře, která by byla v rozporu se společným zájmem, přičemž se přihlíží k plnění veřejné služby.“ Této problematice se detailněji věnuje kapitola 6 oddíl 5 a následující této právní analýzy, které se zabývají problematikou práva Evropské unie a veřejných podpor ve vztahu ke konkrétnímu navrhovanému řešení.

V oblasti rozhlasového vysílání jsou rozhodující následující sekundární prameny práva Evropské unie. Následující směrnice jsou součástí tzv. „telekomunikačního balíčku“, který byl přijat v roce 2002 a pozměněn v roce 2009 s cílem zohlednit dosažený rozvoj odvětví:²⁷

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES ze dne 7. března 2002 o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (dále jen „rámcová směrnice“)
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/20/ES ze dne 7. března 2002 o oprávnění pro sítě a služby elektronických komunikací (dále jen „autorizační směrnice“)
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/19/ES ze dne 7. března 2002 o přístupu k sítím elektronických komunikací a přiřazeným zařízením a o jejich vzájemném propojení (dále jen „přístupová směrnice“)

²⁷ Předpisový rámec pro elektronické komunikace. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 21. 2. 2019].

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/22/ES ze dne 7. března 2002 o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací (dále jen „směrnice o univerzální službě“).

Rámcová směrnice vytváří harmonizovaný rámec pro regulaci sítí a služeb elektronických komunikací v členských státech Evropské unie. Pro RRTV jako vnitrostátní regulační orgán ve smyslu citované směrnice z jejího článku 8 odst. 2 vyplývá, že jejím úkolem je podporovat hospodářskou soutěž při zajišťování sítí a poskytování služeb zejména tím, že zajišťuje, aby nedocházelo k jejímu narušování či omezování. Článek 8 odst. 3 pak RRTV ukládá přispívat k rozvoji vnitřního trhu například tak, že zajistí, aby za srovnatelných okolností nedocházelo k diskriminaci v přístupu k podnikům zajišťujícím sítě a poskytujícím služby elektronických komunikací.²⁸

Autorizační směrnice prostřednictvím harmonizace a zjednodušení pravidel a podmínek pro udělování oprávnění zavádí vnitřní trh v oblasti sítí a služeb elektronických komunikací. Tato směrnice ve svém článku 5 stanoví, že postupy přijaté členskými státy Evropské unie pro udělování práv na užívání rádiových frekvencí poskytovatelům služeb obsahu rozhlasového a televizního vysílání stanoví udělování práv na užívání prostřednictvím otevřených, průhledných a nediskriminačních postupů.

²⁸ Pro účely této právní analýzy nepovažuji za nutné zde citovat veškerá relevantní ustanovení této směrnice, proto pro případ potřeby odkazuji na její úplné znění, které je přílohou této analýzy.

Přístupová směrnice se vztahuje na všechny formy veřejných komunikačních sítí přenášejících veřejně přístupné služby elektronických komunikací, tedy mimo jiné také na sítě používané pro pozemní vysílání. Jejím smyslem je zajistit, aby neexistovala žádná omezení bránící podnikům ve stejných či různých členských státech Evropské unie ve sjednávání dohod o přístupu a propojování, zejména přeshraničních dohod podle pravidel hospodářské soutěže stanovených ve Smlouvě.

A v neposlední řadě směrnice o univerzální službě – ta stanoví členským státům Evropské unie povinnost zajistit, aby služby elektronických komunikací specifikované kvality a za dostupnou cenu byly na jejich území k dispozici pro všechny koncové uživatele na jejich území za dostupné ceny a bez ohledu na jejich zeměpisné umístění, a to vše samozřejmě prostřednictvím účinné hospodářské soutěže. Zvláštní zřetel musí být brán i na osoby se zdravotním postižením.

Pokud tedy chceme shrnout nejzásadnější východiska, která je nutno naplnit pro to, aby bylo případné řešení problému v podobě legislativní úpravy – např. novely ZRTV v souladu s právem Evropské unie a v důsledku toho i s požadavky Evropské komise, tak to lze učinit, spolu s výše uvedenými skutečnostmi, následovně (jedná se o východiska/zásady):

1. soulad s právními předpisy na ochranu hospodářské soutěže,
2. podpora rozvoje vnitřního trhu,
3. transparentnost,

4. zákaz diskriminace,
5. soulad s právními předpisy upravujícími veřejnou (státní) podporu.

Z legislativních aktualit lze uvést například přijetí směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1972 ze dne 11. prosince 2018, kterou se stanoví evropský kodex pro elektronické komunikace. Z jejího textu vyplývá, že byla přijata také jako součást procesu zaměřeného na zvyšování účelnosti právních předpisů přijatých právě v rámci tzv. telekomunikačního balíčku. Evropský kodex pro elektronické komunikace pak podporuje přechod rozhlasového vysílání z analogového na digitální obdobně, jako tomu bylo u vysílání televizního. Mimo jiné zavádí také nová pravidla pro integraci rozhlasových přijímačů do nových osobních automobilů v Evropské unii, které budou muset být schopny přijímat alespoň digitální terestrické rozhlasové vysílání (DAB+).²⁹

Na poli rozhlasového vysílání je z pohledu Evropské unie možno pozorovat značně progresivní přístup a rozsáhlou digitalizaci.

Již v roce 2010 vydal Evropský parlament Usnesení ze dne 25. listopadu 2010 o veřejnoprávním vysílání v digitální době: budoucnosti duálního systému (1010/2028(INI), ve kterém zdůrazňuje, že je zastáncem duálního vysílacího systému, v němž mají svou úlohu soukromé i veřejnoprávní sdělovací prostředky nezávislé na politickém a ekonomickém nátlaku a žádá, aby byl zajištěn přístup

²⁹ ZÝKA, Karel. Český rozhlas – DAB+. Mediální reflexe 2018, předneseno dne 25. září 2018 [cit. 16. 2. 2019].

k vysílání na nejvyšší úrovni bez ohledu na schopnosti spotřebitelů a uživatelů za něj platit. V této souvislosti zdůrazňuje skutečnost, že v digitální době má veřejnoprávní vysílání zvláštní poslání tím, že kultivuje veřejnou sféru vytvářením vysoce kvalitního mediálního obsahu veřejného zájmu, který je všeobecně dostupný na všech příslušných platformách. Dále vyzývá členské státy, aby zajistily dostatečné zdroje umožňující veřejnoprávním vysílacím společnostem využívat nových digitálních technologií a zajistit tak, aby široká veřejnost mohla požívat výhod spojených s moderními audiovizuálními službami.³⁰

Dne 6. května 2015 vydala Evropská komise sdělení s názvem „Strategie pro jednotný digitální trh v Evropě“. Jeho cílem je přizpůsobit předpisy v oblasti elektronických komunikací danému účelu, a to v rámci vytváření vhodných podmínek pro jednotný digitální trh. K těmto podmínkám patří zavádění propojovacích sítí s velmi vysokou kapacitou, koordinovanější správa rádiového spektra pro bezdrátové sítě a vytváření rovných příležitostí pro moderní digitální sítě a inovační služby.³¹

³⁰ Body 1. až 6. Usnesení Evropského parlamentu ze dne 25. listopadu 2010 o veřejnoprávním vysílání v digitální době: budoucnosti duálního systému (1010/2028(INI). Europarl.europa.eu [online] Evropská parlament. Poslední aktualizace dne 2. března 2012 [cit. 25. 2. 2019].

³¹ Bod 9) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1971 ze dne 11. prosince 2018 o zřízení Sdružení evropských regulačních orgánů v oblasti elektronických komunikací (BEREC) a Agentury na podporu BEREC (Úřad BEREC), o změně nařízení (EU) 2015/2120 a o zrušení nařízení (ES) č. 1211/2009. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 21. 2. 2019].

Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1971 ze dne 11. prosince 2018 o zřízení Sdružení evropských regulačních orgánů v oblasti elektronických komunikací (BEREC) a Agentury na podporu BEREC (Úřad BEREC) byly v aktuální podobě zřízeny tyto dotčené orgány. Toto nařízení bylo přijato namísto do té doby účinného Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1211/2009 ze dne 25. listopadu 2009 o zřízení Sdružení evropských regulačních orgánů v oblasti elektronických komunikací (BEREC) a Úřadu, které bylo součástí právě výše zmiňovaného „telekomunikačního balíčku“.

Úkolem BEREC je právě přispívat ke konzistentnímu uplatňování příslušné evropské legislativy a k fungování jednotného trhu elektronických komunikací v rámci Evropské unie. Tvoří jej tzv. Rada regulačních orgánů, která se skládá z vedoucích regulačních orgánů jednotlivých členských států, a dále různé pracovní skupiny.

Úřad BEREC je pak administrativní a odbornou podporou BEREC, který mimo to shromažďuje informace a šíří osvědčené postupy mezi vnitrostátními regulačními orgány, pomáhá při přípravě práce Rady regulačních orgánů a vytváří odborné pracovní skupiny BEREC a poskytuje jim podporu.³²

³² Agentura na podporu BEREC (Úřad BEREC). *Europa.eu* [online]. Evropská unie 2019. Publikováno dne 7. května 2019 [cit. 10. 5. 2019].

Z aktuálního vývoje rozhlasového vysílání v rámci Evropské unie lze uvést například to, že v posledních několika letech dochází k úspěšné modernizaci předpisů týkajících se této problematiky.

Konkrétní ukázkou budiž letošní schválení Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/789 ze dne 17. dubna 2019, kterou se stanovují pravidla pro výkon autorského práva a práv s ním souvisejících, jež se použijí na některá online vysílání vysílacích organizací a převzatá vysílání televizních a rozhlasových programů, která dále přizpůsobuje pravidla v této oblasti potřebám digitální společnosti a měla by zjednodušit přeshraniční distribuci a přenos rozhlasových i televizních pořadů.³³

Nad rámec stanoveného rozsahu této právní analýzy si dovoluji uvést další příklad neustálého pokrokového jednání ze strany Evropské unie, které lze pozorovat i mimo oblast rozhlasového vysílání, avšak stále v rámci pravomoci a působnosti RRTV. Relativní novinkou je přijetí novelizované Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1808 ze dne 14. listopadu 2018, kterou se mění směrnice 2010/13/EU o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb (směrnice o audiovizuálních mediálních službách) s ohledem na měnící se situaci na trhu. Ta se vztahuje na televizní vysílání, na platformy pro sdílení videí

³³ Komise uvítala odhlasování nových pravidel usnadňujících online přístup k televiznímu a rozhlasovému obsahu ze zahraničí. *Ec.europa.eu* [online]. Evropská komise – zastoupení v České republice 2019. Publikováno dne 29. března 2019 [cit. 2. 4. 2019].

a nabízející videa na vyžádání. Tato směrnice ve zkratce zavádí lepší ochranu dětí a nezletilých před škodlivým obsahem, kvantitativní pravidla týkající se reklamy a 30% kvóty na evropská díla v katalozích online platforem nabízejících video na vyžádání.

Uvedené je dalším důkazem toho, že v rámci Evropské unie není problematika rozhlasového a televizního vysílání brána nijak lhostejně či zanedbávána. Je viditelné, že stále se vyvíjející nové technologie a standardy jsou brány v potaz a pozorují víceméně úspěšnou snahu se s nimi vyrovnávat i na poli legislativním, což je ostatně pro úspěšný pokračující vývoj nezbytné.

K výše uvedenému lze očekávat také odpovídající pozornost orgánů Evropské unie vůči dění v jednotlivých členských státech.

Dále je v rámci této právní analýzy vhodné a účelné porovnat právní úpravy v oblasti rozhlasového vysílání v zahraničí, a to v Polsku, Rakousku a Slovensku, jakožto státech, které jsou spolu s Českou republikou členskými státy Evropské unie, jejíž právní úpravu respektují. To vše opět s ohledem na možný zánik licencí uplynutím času.

3.3. Právní rámec provozování rozhlasového vysílání v Polsku

Rozhlasové vysílání je na území Polska upraveno zákonem ze dne 29. prosince 1992, o rozhlasovém a televizním vysílání s účinností od 1. března 1993 –

v původním znění *“Ustawa o radiofonii i telewizji”* (dále také *“polský ZRTV”*). Stejně jako v České republice existuje orgán srovnatelný svou věcnou působností s českou RRTV, který v licenčním řízení uděluje žadatelům licence k provozování rozhlasového vysílání v souladu s licenčními podmínkami. Článek 5 a 6 polského ZRTV zakotvuje vznik, věcnou působnost a úkoly *“Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji”* (dále jen *„KRRiT”*), jež se volně překládá jako Národní rada pro vysílání. Na rozdíl od české RRTV je však její polský ekvivalent primárně upraven v Ústavě Polské republiky.³⁴ Ta ji charakterizuje jako orgán, jehož úkolem je poskytovat ochranu svobodě projevu, právu na informace a veřejnému zájmu o rozhlasové a televizní vysílání, a který je oprávněn vydávat nařízení a v určitých jednotlivých věcech přijímat usnesení.³⁵

Polský veřejnoprávní rozhlas provozuje své vysílání přímo na základě zákona a není mu tedy udělována licence, stejně jako v případě tuzemského Českého rozhlasu. Rozdílem oproti české úpravě budiž to, že právní úprava veřejnoprávních provozovatelů vysílání, tj. Polského rozhlasu (Polskie Radio S.A.) a Polské televize (Telewizja Polska S.A.), není upravena samostatnými zákonnými předpisy jako v České republice, ale je obsažena přímo v polském

³⁴ DRDLA, Jan. *Rada pro rozhlasové a televizní vysílání a její partneři ze střeoevropského fora regulátorů*. Masarykova univerzita 2013, s. 68.

³⁵ Článek 213 Ústavy Polské republiky (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.) [cit. 25. 3. 2019].

ZRTV, konkrétně v jeho části čtvrté, člancích 21 až 32.³⁶ Polský rozhlas a Polská televize jsou akciové společnosti ve vlastnictví státu, stát je tedy jejich jediným akcionářem.

Obecně však lze říci, že co se týká licenčního řízení a samotného udělování licencí, tak se polský ZRTV velmi podobá tomu českému. Co se týče jeho struktury, tak část první obsahuje obecná ustanovení, část druhá zakotvuje již zmíněnou KRRiT, třetí část se týká rozhlasových a televizních programů. Část čtvrtá pak upravuje taktéž již zmiňovaný veřejnoprávní rozhlas a veřejnoprávní televizi a konečně část pátá, která je nejrelevantnější pro zpracování této právní analýzy. Jejím obsahem jsou pravidla týkající se udělování licencí k vysílání programů.³⁷

Licence je v Polsku standardně udělována na dobu deseti let a hodnotící kritéria v licenčním řízení značně korespondují s hodnotícími kritérii v České republice. Je tedy hodnocen například předpokládaný podíl vlastní produkce žadatele na vysílání, finanční kondice žadatele, která svědčí o jeho možnostech dlouhodobě provozovat vysílání a daný program, splnění licenčních podmínek, zejména programové skladby atp.

³⁶ DRDLA, Jan. Rada pro rozhlasové a televizní vysílání a její partneři ze středoevropského fora regulátorů. Masarykova univerzita 2013, s. 79.

³⁷ SZYNDER, Dariusz. Polský zákon o rozhlasovém a televizním vysílání v politicko-historickém kontextu. Masarykova univerzita 2010, s. 39.

Na rozdíl od České republiky, kde se platí správní poplatek jen za podání žádosti, je v Polsku zpoplatněno i samotné nabytí licence provozovatelem rozhlasového vysílání, přičemž tento poplatek rozhodně není zanedbatelný, převedeno na české koruny se suma pohybuje od několika desítek tisíc až po statisíce.

Provozovatel rozhlasového vysílání může požádat o prodloužení licence nejpozději 12 měsíců před vypršením platnosti aktuální licence. Této žádosti KRRiT nevyhoví pouze v případě, kdy by provozovatel naplnil některou ze zákonných podmínek umožňujících odebrání licence.³⁸

Co se dále týče samotného udělování licencí a licenčního řízení, z článku 37 polského ZRTV vyplývá, že koncese (licence) k provozování rozhlasového vysílání obsahuje určení zejména:

- provozovatele, jeho sídla či místo trvalého bydliště,
- předmětu činnosti, na kterou se licence vztahuje,
- způsobu vysílání programu,
- analogové pozemní vysílání,
 - pozemní digitální vysílání pomocí multiplexu,
 - družicové vysílání,
- jiné telekomunikační sítě používané k šíření vysílání.

Pro provozování digitálního terestriálního vysílání v multiplexu je dále stanoven:

³⁸ SZYNDER, Dariusz. Polský zákon o rozhlasovém a televizním vysílání v politicko-historickém kontextu. Masarykova univerzita 2010, s. 40.

- multiplex,
- distribuční oblast,
- signálové parametry (identifikátory).

Z článku 40 odst. 5 polského ZRTV pak vyplývá, že: *“V případě licenčního poplatku za současnou distribuci rozhlasového programu pomocí analogového pozemního vysílání a digitálního pozemního vysílání pomocí multiplexu je poplatek stanoven jako poplatek za udělení licence k vysílání rozhlasového programu v digitálním multiplexním pozemním multiplexu.”*³⁹

Na základě provedeného rozboru lze zjistit, že polská právní úprava rozhlasového vysílání neobsahuje alternativu českých transformačních licencí, tj. nenalezneme institut, který by stanovil zánik veškerých udělených licencí k rozhlasovému analogovému vysílání k určitému datu.

Dále lze přihlédnout k veřejně dostupným informacím zpravodajského charakteru z oblasti digitálního rozhlasového vysílání. Z aktuálního zpravodajství se lze mimo jiné dozvědět, že *“[d]igitální platforma se může stát u našich severních sousedů alternativním prostorem k analogovému vysílání zejména pro malé a střední hráče.”*⁴⁰

³⁹ Vlastní překlad autora.

⁴⁰ POLÁK, Lukáš. Operátor BCAST chce v Polsku rozhybat trh s digitálním rádiem. *Digitální rádio* [online]. Publikováno dne 9. října 2018 [cit. 18. 2. 2019].

V článku je taktéž uvedeno, že *“[p]olský regulátor KRRiT již potvrdil, že digitálnímu rozhlasovému vysílání chce jít naproti. Noví vysílatelé by zejména měli dostat prostor v lokálních a regionálních multiplexech. Jeden takový prozatím provozuje BCAST ve Varšavě.”*

Z výše uvedených informací lze dovodit dílčí závěr, že v Polsku funguje rozhlasové vysílání principiálně na stejných základech jako v České republice. Právní regulace udělování licencí (koncesí) k provozování rozhlasového a televizního vysílání je taktéž velmi podobná české právní úpravě, kdy existuje věcně příslušný ústřední orgán státní správy, který v licenčním řízení posuzuje splnění či nesplnění požadavků a předpokladů kladených na subjekty, kteří žádají o udělení licence k provozování příslušného druhu vysílání.

Na rozdíl od České republiky je však v Polsku v současné době, a s největší pravděpodobností i do budoucna, počítáno s možností paralelního fungování analogového i digitálního pozemního vysílání, kdy by digitální vysílání mohlo být alternativou původního vysílání analogového, zejména pro menší a střední subjekty, případně pro veřejnoprávní provozovatele vysílání ze zákona.

Z aktuálního dění na polském trhu rozhlasového vysílání jsou z veřejných médií dostupné následující informace. Prezidentka polského Radia Kolor Alina Strześniewska řekla v rozhovoru pro agenturu Newseria, že přesto, že je většina polských privátních rozhlasových stanic proti digitalizaci rádia, tak se jedná o nezastavitelný proces, který je třeba akceptovat. Důvodem nespokojenosti polských provozovatelů je prý následná plošná dostupnost prostřednictvím

internetu, ať už klasicky on-line, případně v mobilních aplikacích.⁴¹ Digitalizace rozhlasového vysílání, tedy technologie DAB+, je však jedním z pilířů stávajícího složení KRRiT, a to do roku 2022. V plánu je spuštění nových multiplexů v celkem 34 lokalitách, jejichž výstavba již byla představena v uplynulých měsících.⁴²

3.4. Právní rámec provozování rozhlasového vysílání na Slovensku

Česká a slovenská úprava provozování rozhlasového a televizního vysílání se s ohledem na společnou minulost poměrně dlouhou dobu vyvíjela naprosto totožně. Ostatně český i slovenský zákon týkající se rozhlasového a televizního vysílání byl přijat přibližně ve stejnou dobu (v letech 2000-2001). Níže je proto rámcově rozebrán právní rámec provozování rozhlasového vysílání na Slovensku s důrazem na uchopení problematiky digitálního rozhlasového vysílání ze strany Slovenska.

Obecným předpisem působícím na území Slovenska v oblasti rozhlasového vysílání je zákon č. 128/2000 Z.z., o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z.z. o telekomunikaciach s účinností od 4. října 2000 (dále také

⁴¹ Prezes Radia Kolor: Wszystkie stacje prywatne są przeciwne cyfryzacji. *PrzyczepyMarter.pl* [online]. Publikováno dne 14. června 2019 [cit. 22. 7. 2019].

⁴² POLÁK, Lukáš. Šéfka polského rádia Kolor: Privátní stanice jsou proti digitalizaci, je to ale nezastavitelný proces. *Digitální rádio* [online]. Publikováno dne 22. července 2019 [cit. 22. 7. 2019].

“slovenský ZRTV”). Slovenský ZRTV v ustanovení § 4 a § 5 také zakotvuje vznik Rady pre vysielanie a retransmisiu (dále jen „RVR“, obdoba české RRTV), jakožto ústředního správního orgánu, v jehož věcné působnosti je dle § 5 odst. 1 písm. a) *“rozhodovať o licenciách na vysielanie podľa tohto zákona alebo podľa osobitného predpisu”*.

Hlavním úkolem RVR je prosazovat zájmy veřejnosti při uplatňování práva na informace, svobody projevu a práva na přístup ke kulturním hodnotám a dále vykonávat státní regulaci v oblasti vysílání, retransmise a poskytování audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání. Mimo mnoho dalších zákonných pravomocí se například podílí na tvorbě zákonů a jiných všeobecně závazných právních předpisů v dotčené oblasti, tj. v oblasti vysílání, retransmise a poskytování audiovizuálních služeb na vyžádání.

Co se týče struktury slovenského ZRTV, tak ta je následující. První část obsahuje úvodní ustanovení, druhá část zakotvuje právě RVR. Další části stanoví například práva a povinnosti subjektů vztahu, které vznikají na základě tohoto zákona a vymezení mediální komerční komunikace. Pro potřeby této analýzy je opět klíčovou část upravující řízení o udělení licence, což je v případě slovenského ZRTV část jedenáctá.

Z obecných ustanovení o podmínkách k udělení licence lze dovodit, že jsou dle slovenského ZRTV udělovány dva druhy licencí, a to pro vysílání televizní programové služby a vysílání rozhlasové programové služby. Dle ustanovení § 45 odst. 5 písm. a) se licence na vysílání rozhlasové programové služby uděluje

standardně na dobu 8 let s možností prodloužení o dalších 8 let, což zcela odpovídá tuzemské právní úpravě.

Zvláštností slovenské právní úpravy je vytvoření speciálního předpisu k výše zmiňovanému obecnému slovenskému ZRTV, tento speciální předpis – zákon č. 220/2007 Z.z., o digitálnom vysielaní programových služieb a poskytovaní iných obsahových služieb prostredníctvom digitálneho prenosu a o zmene a doplnení niektorých zákonov, upravuje dle ustanovení § 1:

“a) podmienky na digitálne vysielanie programových služieb a poskytovanie iných obsahových služieb prostredníctvom digitálneho prenosu na území Slovenskej republiky,

b) práva a povinnosti fyzických osôb a právnických osôb pri digitálnom vysielaní programových služieb a pri poskytovaní iných obsahových služieb prostredníctvom digitálneho prenosu,

c) pôsobnosť orgánov verejnej správy pri regulácii digitálneho vysielania programových služieb a iných obsahových služieb poskytovaných prostredníctvom digitálneho prenosu.”

Slovenský zákon o digitálním vysílání v podstatě kopíruje strukturu slovenského ZRTV, přičemž přihlíží ke specifikům digitálního pozemního vysílání. Paralelně je upraveno také licenční řízení pro udělení licence pro digitální vysílání, která je definována jako:

“[...] povolenie, ktoré oprávňuje jeho držiteľa v pásme vyhradenom podľa § 16 vysielat' jednu programovú službu terestriálnym vysielaním na území Slovenskej republiky

príslušným štandardom digitálneho príjmu v územnom rozsahu podľa druhu udelenej licencie. Práva a povinnosti vyplývajúce z licencie na digitálne vysielanie je jej držiteľ povinný vykonávať vo vlastnom mene, na vlastný účet a na vlastnú zodpovednosť.”

Licence k provozování digitálního vysílání rozhlasové programové služby se pak liší dle svého územního rozsahu, konkrétně jde dle § 24 odst. 3 slovenského zákona o digitálním vysílání o tyto licence:

b) licencia na celoplošné digitálne vysielanie rozhlasovej programovej služby (ďalej len „celoplošná rozhlasová licencia“), na ktorej základe má jej držiteľ právo vysielat' rozhlasovú programovú službu niektorým zo štandardov digitálneho rozhlasového príjmu najviac na celom území Slovenskej republiky okrem vysielania v paralelných frekvenčných vyhradeniach,

d) licencia na regionálne digitálne vysielanie rozhlasovej programovej služby (ďalej len „regionálna rozhlasová licencia“), na ktorej základe má jej držiteľ právo vysielat' rozhlasovú programovú službu niektorým zo štandardov digitálneho rozhlasového príjmu najviac v dvoch susediacich frekvenčných vyhradeniach jedného pásma vyhradeného podľa § 16 okrem vysielania v paralelných frekvenčných vyhradeniach alebo v dvoch miestnych multiplexoch,

f) licencia na lokálne digitálne vysielanie rozhlasovej programovej služby (ďalej len „lokálna rozhlasová licencia“), na ktorej základe má jej držiteľ právo vysielat' rozhlasovú programovú službu niektorým zo štandardov digitálneho rozhlasového príjmu v jednom miestnom multiplexe.

Pokud jde o vzájemný vztah obecného slovenského ZRTV a zákona o digitálním vysílání je zjevné, že obě právní úpravy paralelně upravují tutéž problematiku s přihlédnutím ke specifikům analogového, respektive digitálního pozemního vysílání.

Ustanovení § 68 odst. 1 slovenského ZRTV výslovně říká, že *“[p]lán využitia frekvenčného spektra pre oblasť vysielania vypracúva úrad v spolupráci s radou; úrad je pritom povinný utvárať podmienky na rozvoj digitálneho vysielania a rada je povinná dbať na zachovanie podmienok duálneho vysielania”* a dále v odstavci 2, že *“[a]nalogové vysielanie nesmie obmedzovať rozvoj nových technológií, najmä digitálneho vysielania.”*

Z dikce tohoto ustanovení lze tedy dovozovat, že se Slovensko staví kladně a otevřeně k technickému vývoji a rozvoji nových technologií v oblasti rozhlasového vysílání, nicméně z paralelní úpravy digitálního a analogového rozhlasového vysílání a souvisejících licenčních řízení, potažmo licencí samotných, lze taktéž dovodit, že Slovensko nesměruje k útlumu či ukončení analogového pozemního vysílání, právě naopak stanovuje podmínky pro zachování duálního vysílání.

Závěrem podotýkám, že ani ve slovenské právní úpravě nenajdeme obdobu českého institutu transformační licence.

3.5. Právní rámec provozování rozhlasového vysílání v Rakousku

V Rakousku upravuje problematiku rozhlasového a televizního vysílání několik právních předpisů. Jedním z nich je Federální ústavní zákon ze dne 10. července 1974 o zajištění nezávislosti vysílání. Ten stanoví, co se rozumí vysíláním a že podrobnější ustanovení o vysílání a jeho organizaci stanoví federální právní předpisy. Taková federální legislativa musí obsahovat zejména ustanovení zajišťující objektivitu a nestrannost zpravodajství, brát zřetel na rozmanitost názorů, rovnováhu programů a nezávislost osob a výkonných orgánů nebo pracovníků, kteří jsou úkoly souvisejícími s vysíláním pověřeni.⁴³

Dalším předpisem v této oblasti je Spolkový zákon o zřízení rakouského komunikačního úřadu (německy Kommunikationsbehörde Austria dále jen „KommAustria“).⁴⁴ Jedná se o nezávislý regulační orgán pro elektronická zvuková a audiovizuální média v Rakousku. Od svého založení v roce 2004 je zodpovědný za vydávání licencí soukromým televizním a rádiovým provozovatelům, správu vysílacích frekvencí, dozor nad soukromými vysílateli a také za přípravu a spouštění digitálního vysílání v Rakousku. Z jeho působnosti

⁴³ Artikel I. Bundesverfassungsgesetz vom 10. Juli 1974 über die Sicherung der Unabhängigkeit des Rundfunks.

⁴⁴ Bundesgesetz über die Einrichtung einer Kommunikationsbehörde Austria („KommAustria“) (KommAustria-Gesetz – KOG). StF: BGBl. I Nr. 32/2001.

a pravomocí vyplývá, že se jedná orgán obdobného postavení, jako je v České republice RRTV.

Zákonem, který se pak zabývá klíčovou problematikou, tj. udělováním licencí k rozhlasovému vysílání, je Spolkový zákon BGBl. I č. 20/2001, kterým se stanoví podmínky pro soukromé rozhlasové vysílání (dále jen „rakouský ZRTV“)⁴⁵. Jeho účelem je podporovat duální systém rádiového vysílání (ve smyslu veřejnoprávních a soukromých provozovatelů). Struktura tohoto předpisu je obdobná, jako v případě předchozích, již analyzovaných právních úprav.

Analogové i digitální licence k rozhlasovému vysílání podle rakouského ZRTV vydává KommAustria na dobu 10 let, což je oproti českému ZRTV drobný časový rozdíl.

Důvody zániku licence jsou specifikovány v ustanovení § 3 rakouského ZRTV, který stanoví následující:

(3) Licence k provozování rozhlasového vysílání zaniká:

1. pokud regulační orgán po konzultaci s provozovatelem vysílání zjistí, že provozovatel vysílání pravidelně nevysílá v souladu s povolením po dobu jednoho roku z důvodů, za které je sám zodpovědný,
2. porušením povinnosti provozovatele podle § 22 odst. 5 rakouského ZRTV,
3. odebráním licence podle § 28 rakouského ZRTV,

⁴⁵ Bundesgesetz, mit dem Bestimmungen für privaten Hörfunk erlassen werden (Privatradiogesetz - PrR-G). BGBl. I Nr. 20/2001.

4. úmrtím nebo pozbytím právní subjektivity držitele licence, avšak nikoli v případě existence nástupnické právnické osoby,
5. v případě schválení podle odstavce 5 uplynutím času nebo zrušením povolení podle § 28,
6. v případě, kdy se držitel své licence vzdá,
7. pokud po veřejném ústním slyšení regulační orgán rozhodne, že sídlo provozovatele rozhlasového vysílání se již nenachází na území Rakouska.⁴⁶

Z uvedeného vyplývá, že ani v rakouské právní úpravě nenalezneme žádný institut podobný institutu tuzemských transformačních licencí, který by stanovil zánik veškerých udělených licencí ke konkrétnímu datu či zákaz vydávat licence k rozhlasovému vysílání po nějakém konkrétním datu.

Z veřejně dostupných zdrojů lze o aktuální situaci v oblasti rakouského rozhlasového vysílání zjistit následující.

Proces digitalizace rozhlasového vysílání zde probíhá velmi intenzivně – do září roku 2020 by měla síť pokrýt signálem digitálního rádia 85 % populace.⁴⁷ Lze zde však pozorovat situaci v podstatě kontradiktorní té u nás, kde je digitalizace ze stran soukromých provozovatelů stále neúplně přijímána.

⁴⁶ Vlastní překlad autora.

⁴⁷ DAB+ für ganz Österreich – Bundesweites Digitalradio-Angebot in den Startlöchern. *Infosat.de* [online]. Publikováno dne 11. ledna 2019 [cit. 22. 2. 2019].

Celoplošný rakouský DAB+ multiplex, který byl spuštěn 28. května, obsahuje výhradně privátní rádia, jelikož veřejnoprávní rozhlas je, co se týče podpory rozvoje DAB+, velmi zdrženlivý.⁴⁸ K tomu zdůrazňují, že rakouský ZRTV mimo jiné obsahuje i ustanovení o provozu testovacího digitálního vysílání, tento předpis se však týká pouze činnosti právě soukromých provozovatelů rozhlasového vysílání⁴⁹

Velmi důležitou roli při zavádění digitálního rozhlasu v Rakousku bude hrát také tamní vysílač Innsbruck–Patscherkofel, jehož spuštění je naplánováno na 31. března 2020. Právě díky němu se podaří zaplnit prázdné místo na mapě digitálního pokrytí.

Z uvedeného vyplývá, že u našich jižních sousedů je rozvoj digitálního vysílání opravdu expanzivní. Zároveň však neviduji skutečnost, že by se v souvislosti s tím hovořilo o ukončení provozu rozhlasového vysílání analogového. Ba naopak, dle výkonného ředitele Digitalradio Österreich je DAB+ technologií, která může udržet stávající analogový rozhlas na nohou.⁵⁰

Posouzením rakouské právní úpravy a faktické situace končí ta část této právní analýzy, která se věnovala rozboru relevantních zahraničních právních předpisů

⁴⁸ POLÁK, Lukáš. Celoplošný rakouský DAB+ multiplex odstartuje 28. května, dočká se ho také jih Čech. *Digitální rádio* [online]. Publikováno dne 14. ledna 2019 [cit. 22. 2. 2019].

⁴⁹ § 4 rakouského ZRTV.

⁵⁰ POLÁK, Lukáš. Digitalradio Österreich vítá důležitý krok ke startu DAB+ rádia v Rakousku. *Digitální rádio* [online]. Publikováno dne 25. ledna 2017 [cit. 24. 2. 2019].

a nastínění situace v oblasti rozhlasového vysílání v těchto zemích a následuje část, na jejímž základě bude následně vytvářen návrh možného řešení celkové situace v České republice.

4. Identifikace nedostatků a rizik současné právní úpravy

Aby bylo možno přiblížit se v úvahách k požadovanému návrhu řešení, je nutno zejména identifikovat problémy a překážky vyplývající z faktického a právního stavu rozhlasového vysílání na území České republiky tak, jak je popsáno a rozebráno v předešlých kapitolách této analýzy.

Jak již bylo zmíněno výše, z momentální právní úpravy rozhlasového vysílání nevyplývá, jakým způsobem bude možné provozovat rozhlasové vysílání po 10. říjnu 2025. RRTV tak aktuálně nemá k dispozici žádný zákonný předpis, na jehož základě by mohla vydávat a přidělovat licence k analogovému rozhlasovému vysílání po tomto datu. Pokud by se tato současná situace nezměnila, tak to fakticky může znamenat, že by zůstalo zachováno pouze veřejnoprávní vysílání (např. Český rozhlas), kde oprávnění k vysílání vyplývá přímo ze zákona.

Tento stav je již nyní v prognóze velmi problematický pro stávající provozovatele rozhlasového vysílání, kteří nemají jistotu, zda a jakým způsobem bude po výše uvedeném datu rozhlasové vysílání fungovat a jaké by mohly být požadavky na případné udělení licence. Objektivně lze říci, že tuto právní nejistotu by bylo vhodné vyřešit v co nejkratším časovém horizontu, aby na případnou novou úpravu mohli provozovatelé rozhlasového vysílání dostatečně s předstihem

reagovat. To vyžaduje nejen kultura právního prostředí, ale i potřeba předvídatelnosti.

Pokud jde o institut samotné transformační licence (existující či nově vzniklé), vyvstává v této souvislosti hned postřehů ohledně možných střetů se zásadami platnými v tomto právním odvětví:

- a) existence možné nedovolené veřejné podpory, která byla a stále je řešena např. ÚOHS a Evropskou komisí,
- b) nutnost respektovat pravidla ochrany hospodářské soutěže a rovnosti účastníků – zájemců o získání licencí

Tato témata neunikla v souvislosti s rozhlasovým vysíláním ani médiím, která tuto situaci dokázala velmi příhodně pojmenovat:

„Od roku 2009 se pak oficiálně o stávající kmitočty nesoutěží – výměnou za závazek, že se bude v říjnu 2025 digitalizovat. [...] Na rozdíl od obou televizních digitalizací je tedy konec analogového vysílání účastníky teoreticky dopředu stvrzen. Za to si až na 16 let užívají výhodu klidu zbraní při soutěžení o frekvenční přiděly.⁵¹“

Z tohoto popisu vyplývá hrozící ohrožení hospodářské soutěže na relevantním trhu jeho zakonzervováním, což je jev, proti kterému jsou příslušné úřady

⁵¹ MIKULÁŠTÍK, Karel. Soukromá rádia mají ještě pár let na stěhování do digitálního vysílání. Klapne to? Lupa.cz [online]. Publikováno dne 20. května 2019 [cit. 2. 4. 2019].

(ÚOHS, Evropská komise prostřednictvím svého Generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž) naopak povinny bojovat.

Druhým problémem je závazek provozovatelů vysílání podporovat ukončení a k 10. říjnu 2025 fakticky ukončit provozování analogového zemského vysílání. Tuto povinnost přijali provozovatelé v souvislosti s udělením transformačních licencí, resp. bez přijetí tohoto závazku nebylo možné transformační licenci získat. V této souvislosti se nabízí podotknout, že se lze ve veřejně dostupných médiích dočíst, následující:

“Novelu (transformační zákon - pozn. autora) si prosadila sama APSV, aby předešla situaci, kdy by rádia, jimž budou končit již jednou automaticky prodloužené licence, musely o frekvence znovu soutěžit ve volném tendru.⁵²” Pokud bychom vycházeli z těchto informací, znamenalo by to, že transformační licence nevznikly z iniciativy vlády, RRTV či poslanců, ale údajně z iniciativy samotných provozovatelů (resp. APSV).

Vzhledem k legislativnímu a faktickému vývoji rozhlasového vysílání v sousedících státech (zejména na Slovensku, v Polsku či v Rakousku) se absolutní ukončení analogového vysílání jeví jako silně nevýhodná varianta, která nijak nepřispívá k technologickému rozvoji. Můžeme říci, že se v žádné z

⁵² POTŮČEK, Jan. Zvoní komerčním rádiím včetně Impulsu a Frekvence 1 hrana? Evropská komise prověřuje transformační licence. *Televizníweb.cz* [online]. Publikováno dne 24. října 2018 [cit. 3. 4. 2019].

rozebíraných právních úprav sousedních států nevyskytuje závazek provozovatelů rozhlasu ukončit analogové vysílání, ani jednostranná deklarace státu do určitého fixního data analogové zemské vysílání fakticky zrušit či omezit.

Právě naopak, lze pozorovat jasné tendence pro zachování analogového vysílání paralelně s vysíláním digitálním. Na základě toho je možné považovat ustanovení ZRTV upravující zánik transformačních licencí ex lege za nedostatek a rizikový faktor současné právní úpravy v České republice.

Ku příkladu ve slovenském právním řádu, který je tomu českému velmi blízký, se můžeme dočíst, že provozování analogového vysílání nesmí omezovat rozvoj modernějších technologií, přičemž je výslovně zmíněno vysílání digitální.⁵³ Je zde tedy možné spatřovat důraz na rozvoj moderních technologií, ale při zachování původní formy vysílání. V kontrastu se slovenským řešením přistoupila Česká republika k přechodu na digitální vysílání velmi razantně, když legislativně vytyčila závazný termín pro “zrušení” celého analogového sektoru, který i v současné době výrazně dominuje na českém trhu rozhlasového vysílání, přičemž lze předpokládat, že se tato tendence v následujících letech příliš nezmění.

Můžeme tedy říci, že absolutní zrušení analogového rozhlasového vysílání po 10. říjnu 2025 není výhodné ani pro provozovatele rozhlasového vysílání, ani

⁵³ § 68 odst. 2 slovenského ZRTV.

pro posluchače. Toto řešení se nijak neinspireje právními řády sousedních států a nemá žádné logické opodstatnění.

5. Jak by provozování rozhlasového vysílání po 10. říjnu 2025 v České republice mohlo vypadat?

Tato kapitola bude mezikrokem mezi kapitolami 4 a 6, přičemž hlavním účelem bude vymezení cílů, kterých bude třeba dosáhnout k relativně bezproblémovému fungování rozhlasového vysílání po 10. říjnu 2025. V kapitole 6 pak budou rozebrány jednotlivé postupy, které by k naplnění vytyčených cílů mohly teoreticky směřovat, přičemž budou rozebrána významná pro a proti těmto postupům.

Z předešlých kapitol je již patrné, jaký je faktický a právní stav rozhlasového vysílání v České republice a v sousedních státech, přičemž byly identifikovány zásadní problémy ve stávající národní právní úpravě. Klíčovým problémem je nejistota, respektive chybějící legislativa upravující provozování rozhlasového vysílání po 10. říjnu 2025. Momentálně je jisté, že je RRTV povinna co nejdříve iniciovat řešení problematické situace tak, aby bylo s dostatečným předstihem zajištěno fungování rozhlasového vysílání, a zároveň šetřeny práva provozovatelů.

Momentálně je jisté, že je třeba dosáhnout stavu, kdy bude zachováno fungování analogového segmentu v oblasti rozhlasového vysílání, přičemž musí být dbáno také na zachování konkurence na tomto trhu, a to ideálně bez nutnosti intenzivních zásahů ze strany státních orgánů, ať už RRTV či jiných. Zároveň

se ukazuje jako velmi vhodné umožnit souběžný rozvoj a používání nových technologií (mezi nové technologie řadíme pro potřeby této analýzy také digitální rozhlasové vysílání). Z výše provedených rozborů stavů rozhlasového vysílání v sousedních státech je zjevné, že zde nejsou faktické překážky pro paralelní fungování analogového a digitálního zemského vysílání, každopádně je nutné, aby možnost jejich paralelního fungování reflektovaly právní předpisy zejména v oblasti udělování licencí pro provozování.

Ideálním stavem by bylo odstranění pevného termínu ukončení analogového vysílání a umožnění paralelního udělování licencí pro oblast analogovou a digitální. Zároveň je třeba podporovat rozvoj nových technologií, a to nejen ve vztahu k digitálnímu vysílání, ale také k technologiím, které případně mohou přijít v budoucnu. Jedině touto cestou je možné docílit stavu, kdy nebude právní úprava soustavně “klopýtat” a zaostávat za technickým pokrokem a relevantním správním orgánům bude umožněno zaujmout k novým technologiím včas jasný a pokud možno otevřený postoj.

Zároveň je nutné nalézt řešení, které žádným způsobem nezasáhne do hospodářské soutěže v segmentu provozovatelů rozhlasového vysílání a umožní zachování rovných podmínek při udělování licencí. Kromě toho je nutné respektovat právní úpravu, zejména na unijní úrovni, týkající se veřejných podpor, kdy ze strany RRTV, ČTÚ, případně dalších orgánů nesmí dojít ke zvýhodňování určitých stávajících provozovatelů.

Je však nutno myslet i na práva těch provozovatelů rozhlasového vysílání či osob, které měly tento podnikatelský záměr, a kterým byla existencí transformačních licencí v posledních pár letech teoreticky i fakticky upřena možnost podnikání v oblasti rozhlasového vysílání. Respektive ještě šířeji počítat i s argumentací těch subjektů, které budou alespoň tvrdit, že měly zájem o podnikání v oblasti rozhlasového vysílání. O možné „spekulativnosti“ těchto tvrzení není autorem uvažováno.

Pokud se provozovatel rozhlasového vysílání mezi lety 2020-2025 rozhodne, že by chtěl vstoupit na trh analogového rozhlasového vysílání, je kromě obligatorní účasti v licenčním řízení, na základě kterého je možno úspěšně získat licenci k provozování takového vysílání, nutno také investovat nemalé prostředky na zajištění samotného provozu rádia. Jedná se jak o známé investice do majetku hmotného, tak i nehmotného. V podstatě jde o položky, které mohou mít rozhodující vliv na úspěch v licenčním řízení a následné získání licence, neboť jak je známo, tak mezi skutečností významné pro rozhodování o žádostech o udělení licencí patří jak ekonomická, organizační a technická připravenost žadatele k zajištění vysílání, tak přínos jím navrhované programové skladby k rozmanitosti stávající nabídky programů rozhlasového vysílání na relevantním území.⁵⁴

⁵⁴ Ustanovení § 17 odst. 1 písm. a) a c) ZRTV.

Lze předvídat reakci, kdy takový provozovatel zjistí, že mu licence nemůže být udělena na zákonem stanovených 8 let s případnou možností prodloužení, neboť díky přechodným ustanovením ZRTV všechny licence k analogovému rozhlasovému vysílání ex lege zanikají ke dni 10. října 2025.

Z uvedených důvodů tedy od svých plánů odstoupí. Nicméně po odstoupení od podnikatelského záměru z uvedených důvodů bude např. přijata novela ZRTV, jež by rozhodné datum pro zánik transformačních licencí ex lege odsunula například na rok 2035 či by stanovila, že se ze zákona automaticky prodlužují na dalších 8 let, případně jinak dodatečně změnila podmínky zájemců pro vstup do analogového vysílacího prostoru.

A jelikož je jednou ze zákonných povinností Rady dohlížet na zachovávání a rozvoj plurality programové nabídky a informací v oblasti rozhlasového a televizního vysílání a převzatého vysílání a dbát na jeho obsahovou nezávislost,⁵⁵ pak lze usuzovat, že popsaná situace je i z jejího pohledu nežádoucí, a proto je třeba při nalézání řešení problému myslet i na takovéto možná ne úplně tradiční subjekty, které by mohly fakticky či teoreticky namítat, že jejich práva byla popsáním způsobem dotčena.

K obdobnému závěru dojdeme i v případě, kdybychom se na danou situaci podívali z pohledu práva Evropské unie. České republiky jako členskému státu

⁵⁵ Ustanovení § 4 odst. 2 ZRTV.

Evropské unie vyplývá totiž povinnost zajistit, aby Rada pro rozhlasové a televizní vysílání, jakožto vnitrostátní regulační orgán v oblasti rozhlasového vysílání, prosazovala zájmy občanů Evropské unie.⁵⁶

Pokud bychom se chtěli zabývat až extrémními následky, které by popsaná situace mohla vyvolat, tak by v této souvislosti šlo uvažovat například i o dotčení práva na podnikání subjektů, které se z důvodu časového omezení licencí rozhodly nezúčastnit licenčních řízení v letech 2020-2025. Právo na podnikání je jedním z hospodářských práv, jež přísluší každému a jako takové je chráněno ústavním pořádkem České republiky, konkrétně jej najdeme zakotveno v článku 26 Listiny základních práv a svobod.

Uplynulá kapitola tedy poskytuje přehled faktorů, které je třeba zohledňovat při nalézání odpovědi na otázku, jak by mohlo rozhlasové vysílání v České republice po vypadat po 10. říjnu 2025.

⁵⁶ Článek 8 odst. 4 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES ze dne 7. března 2002 o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací.

6. Návrh možných věcných řešení

6.1. Možné způsoby věcného řešení

V tomto oddílu uvádím právě možné odpovědi na již v předchozí kapitole položenou otázku, jak by mohlo v České republice po rozhodném datu fakticky fungovat rozhlasové vysílání.

Znovu připomínám, že cílem je najít takové řešení, které bude v první řadě v souladu s uvedenými relevantními právními předpisy, a to nejen na úrovni vnitrostátní, ale i té evropské.

Dalším faktorem, který je nezbytné brát v potaz, je rozvoj nových technologií a představa vytvořit takovou právní úpravu, která by jej podněcovala a podporovala, a nikoliv mu bránila. A v neposlední řadě je potřebné brát ohled i na kapacitu Rady, a tedy uvažovat i o míře administrativního a časového zatížení, které jí bude přijatým řešením způsobeno a zda je vůbec realizovatelné v potřebné době.

Zde stojí za pozornost popis rizik, popis situace a návrhy řešení samotné RRTV, konkrétně vyplývající z prezentace Mgr. Františka Čunderlíka, MBA, s názvem „*Rozhlasová digitalizace v T-DAB/DAB+ a s ní spojené problémy z pohledu RRTV*“, jež byla přednesena na konferenci Mediální reflexe 2018, konané ve Zbirohu dne 25. září 2018. Zde byly představeny problémy, se kterými se RRTV jako licenční autorita aktuálně musí potýkat.

Konkrétně byly představeny 3 varianty toho, jak by mohlo rozhlasové vysílání v České republice po 10. říjnu 2025 vypadat.:

1. Po rozhodném datu by v České republice fungovalo pouze digitální rozhlasové vysílání – podle současného platného a účinného znění ZRTV by do 10. října 2025 mělo být vypnuto analogové vysílání (FM i AM pásmo).
2. Po rozhodném datu by v České republice fungovalo pouze analogové rozhlasové vysílání.
3. Po rozhodném datu by v České republice fungovalo souběžně analogové i digitální rozhlasové vysílání.

Jednotlivé varianty si dovoluji okomentovat v následujících částech tohoto oddílu.

6.1.1. Varianta 1

Návrh řešení: **Po rozhodném datu by v České republice fungovalo pouze digitální rozhlasové vysílání.**

Tento proces se z hlediska činnosti, kterou by bylo nutno vykonat, jeví jako náročný, neboť by dle slov Rady bylo nutno provést výběrová řízení pro operátory multiplexů, postavit síť a hlavně zahájit a vést velký počet licenčních řízení pro udělení rozhlasových digitálních licencí, jejichž počet by mohl být několik desítek až stovek (?). Nelze zde uvažovat jen v intencích prostého licenčního řízení – je nutno zohlednit i práva odvolatelů, stěžovatelů,

neúspěšných účastníků a následná přezkumná řízení vedená soudy. Délka zejména soudních řízení, počet těchto řízení a náklady spojené s vedením řízení je vhodné zohlednit, jakož i z toho vyplývající nejistotu v oblasti vysílání.

Z uvedeného nepochybně vyplývá nejen administrativní, ale také časová náročnost a je otázkou, zda je možné takové řešení provést do rozhodného data. V souvislosti s tím by také bylo třeba novelizovat dotčené právní předpisy, přičemž zde hovoříme zejména o velkém množství ustanovení ZRTV, kde by se muselo jednat opravdu o novelu velice zevrubnou.

Dalším dotčeným předpisem by byl mimo jiné ZČRo, konkrétně lze uvést například ustanovení § 3 odst. 1 písm. a), které říká, že „Český rozhlas naplňuje veřejnou službu v oblasti rozhlasového vysílání zejména tím, že provozuje analogové rozhlasové vysílání s využitím části kmitočtového spektra umožňující pokrytí území České republiky třemi celoplošnými rozhlasovými programy v pásmu velmi krátkých vln a rozhlasovými programy regionálních studií vysílanými v pásmu velmi krátkých vln, a to prostřednictvím zemských vysílacích rádiových zařízení, popřípadě prostřednictvím jiných technických prostředků; Český rozhlas může vysílat i v pásmu dlouhých a středních vln“, či také ustanovení § 3 odst. 3, dle kterého „Státní orgán, který vykonává správu kmitočtového spektra podle zvláštního právního předpisu, vyhradí po předchozím souhlasu Rady pro rozhlasové a televizní vysílání pro Český rozhlas kmitočty umožňující provozování analogového rozhlasového vysílání v rozsahu stanoveném v odstavci 1 písm. a) a v odstavci 2. Kmitočty v rozsahu a za podmínek stanovených v

odstavci 1 písm. b) nebo v pásmu dlouhých a středních vln vyhradí jen tehdy, pokud o to Český rozhlas požádá.“

Dotčených předpisů by šlo samozřejmě najít více, alespoň pro představu odkazují zpět na kapitolu 3 oddíl 1 s názvem „Právní rámec provozování rozhlasového vysílání v České republice“.

Avšak navíc, jak je již uvedeno v úvodní části této právní analýzy, uvažovaným reálným cílem není úplné skončení analogového vysílání, ale naopak jeho zachování souběžně s rozhlasovým vysíláním digitálním, ke kterému situace inklinuje, ovšem v přiměřeném čase s legislativní nekonfliktní podporou.

K tomuto řešení se tedy na základě výše uvedeného nepřikláním.

6.1.2. Varianta 2

Návrh řešení: **Po rozhodném datu by v České republice fungovalo pouze analogové rozhlasové vysílání.**

Nepovažuji za nutné šířeji komentovat tuto nereálnou variantu, v dnešní době ji neshledávám jako možnou.

Dříve či později bude nutné na digitální rozhlasové vysílání přejít kompletně, jako tomu bylo v případě televizního vysílání, v dnešní době o tom nelze a ani není třeba pochybovat. Jedná se o nevyhnutelný proces daný světovým trendem digitalizace a z celospolečenského hlediska je významným krokem, který nejširší

veřejnosti nabídne především novou kvalitu a širší nabídku rozhlasových programů. Přínosem digitálního rozhlasového vysílání pro spotřebitele je ve srovnání s analogovým vysíláním širší obsahová nabídka a větší realismus pro posluchače umožněný vylepšením kvality zvuku.⁵⁷

K tomu, že třeba AM vysílání je v dnešní době technologií opravdu zastaralou, se vyjádřilo i vedení Českého rozhlasu. V odpovědi na stížnost posluchače D. Korbela uvádí, že: „[a]nalogové rozhlasové vysílání v pásmu středních (a dlouhých) vln s amplitudovou modulací (často označované také jako „AM“) patří k historicky nejstarším způsobům šíření rozhlasu. Z technologického pohledu má výhody poměrně značného dosahu (dle výkonu vysílačů až stovky kilometrů) či jednoduché a spolehlivé přijímače. Na druhé straně je skutečně v dnešní době zastaralé, energeticky velmi neefektivní, vyžaduje nákladné vysílací stožáry a jeho kvalita již neodpovídá moderním měřítkům (mj. je i značně závislé na rušení a únicích či interferencích signálu).“ Zejména ekonomické náklady na jeho zachování v současné době vyhodnocují jako neefektivně vynakládané a v budoucnu očekávají jeho vypínání.⁵⁸ To však neznamená vypínání analogového vysílání, zde se hovoří pouze o AM pásmu, FM pásmo by bylo ideální

⁵⁷ Odstavec 1 Důvodové zprávy k zákonu č. 196/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu, ve znění pozdějších předpisů, č. 196/2009 Dz. In: *beck-online.cz* [právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 3. 2019].

⁵⁸ ZÝKA, Karel. Stížnost posluchače D. Korbela ohledně vysílačů v AM pásmech. *Rada.rozhlas.cz* [online]. Publikováno dne 29. května 2019 [cit. 7. 8. 2019].

zachovat i nadále, jak je zmíněno a odůvodněno v následujících kapitolách této právní analýzy.

Co se týče právní úpravy, tak by toto řešení taktéž vyžadovalo novelizaci dotčených právních předpisů čili minimálně ZRTV včetně přechodných ustanovení zavedených transformačním zákonem a také v kapitole 3 této právní analýzy již citovaných ustanovení ZČRo (a postupem času samozřejmě také veškerých jiných zákonů či vyhlášek a nařízení obsahujících ustanovení o digitálním vysílání). Problémem by dle slov Rady mohlo být taktéž „obhájení“ zavedení a existence institutu transformačních licencí, když by k žádné transformaci nakonec nedošlo.

Mezi zásadní nevýhody této varianty tedy patří to, že by obyvatelům České republiky jakožto posluchačům rozhlasového vysílání byla upřena větší kvalita a stabilita, kterou digitální vysílání přináší a také by byl do budoucna omezen růst množství a diverzita rozhlasových programů pro posluchače. V tomto ohledu dokáže více nabídnout právě digitální rozhlasové vysílání. V neposlední řadě je opět vhodné zdůraznit velkou administrativní i časovou zátěž, kterou by Radě toto řešení působilo a riziko, že pokud by nebyla odpověď na položenou otázku nalezena do rozhodného data, tak by mohla nastat situace, kdy by dne 11. října 2025 zůstal v České republice jediný provozovatel rozhlasového vysílání, a to Český rozhlas jako provozovatel ze zákona.

Tuto variantu řešení tedy v dnešní době neshledávám jako možnou.

6.1.3. Varianta 3

Návrh řešení: **Po rozhodném datu by v České republice fungovalo souběžně analogové i digitální rozhlasové vysílání.**

Jak již bylo napsáno v úvodní části této právní analýzy, zachování analogového vysílání spolu s postupným přechodem na digitální se jeví jako nejschůdnější varianta i po 10. říjnu 2025. To však taktéž přináší nutnost zákonných změn, a to zejména právě přechodných ustanovení ZRTV, jež byla přidána transformačním zákonem s tím, že by v takovém případě bylo vhodné, aby došlo k odstranění rozhodného data z textu tohoto právního předpisu.

S přihlédnutím k výše uváděným argumentům této analýzy se jeví toto řešení optimálním z mnoha důvodů a respektovaných hledisek. Z pohledu kapacit Rady se však také jedná o variantu náročnou, neboť by bylo třeba rozumným způsobem upravit běh minimálně 94 transformačních a transformovatelných licencí, ale možná také o stovku více. Riziko tohoto řešení spatřuji s ohledem na dosud neznámé zásadní posouzení zmíněné existence poskytnutí nelegální(?) veřejné podpory současným držitelům transformačních licencí (pro podrobnosti odkazují na kapitolu 6 oddíl 5 a následující této právní analýzy).

Lze se připojit ke stanovisku Rady, že se pro tuto chvíli tato varianta jeví jako nejprůchodnější a nejlogičtější, když v sobě spojuje řadu výhod variant předchozích (ale samozřejmě také přináší několik popsanych nevýhod).⁵⁹

Zároveň si dovoluji zdůraznit, že z rozborů stavů rozhlasového vysílání v sousedních státech provedených v kapitole 3 této právní analýzy je zjevné, že zde nejsou faktické překážky pro paralelní fungování analogového a digitálního zemského vysílání. Každopádně je nutné, aby možnost jejich paralelního fungování reflektovaly právní předpisy zejména v oblasti udělování licencí pro provozování.

Ideálním stavem by bylo odstranění pevného termínu ukončení analogového vysílání a umožnění paralelního udělování licencí pro oblast analogovou a digitální. Zároveň je třeba podporovat rozvoj nových technologií, a to nejen ve vztahu k analogovému/digitálnímu vysílání, ale také k technologiím, které případné mohou přijít v budoucnu.

Tuto variantu řešení tedy považuji za nejvhodnější.

6.2. Řešení cestou nových licenčních řízení

V předchozím oddílu této kapitoly jsme představili možná věcná řešení situace, jak by mohlo vypadat rozhlasové vysílání v České republice po 10. říjnu 2025.

⁵⁹ ČUNDERLÍK, František. Rozhlasová digitalizace v T-DAB/DAB+ a s ní spojené problémy z pohledu RRTV. Mediální reflexe 2018, předneseno dne 25. září 2018 [cit. 13. 5. 2019].

Následující oddíly této kapitoly se proto zabývají analýzou způsobů, jakými by šlo uvedeného věcného výsledku (tj. zachování souběžného analogového i digitálního rozhlasového vysílání) co nejlépe a nejpraktičtěji dosáhnout tak, aby byl zvolený návrh řešení současně v souladu se závaznými právními předpisy platnými a účinnými na území České republiky.

První možností, kterou se bude tato právní analýza zabývat je vyřešení současné situace cestou vydání nových licencí k rozhlasovému vysílání v rámci nových licenčních řízení všem provozovatelům rozhlasového vysílání v České republice.

Lze souhlasit s názorem RRTV, že by tato varianta představovala vysoké riziko, že by významná část obyvatel České republiky po 10. říjnu 2025 neměla snadný přístup k rozhlasovému vysílání, což je v rozporu s cíli činnosti Rady.

Logickou úvahou však dospějeme k názoru, že na základě platné právní úpravy toto řešení není možné provést bez novelizace ZRTV včetně jeho přechodných ustanovení včleněných transformačním zákonem. Ty totiž stanoví, že Rada je oprávněna vydat licenci k rozhlasovému vysílání šířenému prostřednictvím vysílačů analogově tak, aby její platnost, a to i včetně prodloužení podle § 12 ZRTV, skončila nejpozději 10. října 2025.⁶⁰

Co se týká prodlužování licencí, tak zde nad rámec navrhovaného řešení považuji za vhodné uvést také to, že dle současného § 12 odst. 10 písm. a) a b) ZRTV mohou

⁶⁰ Čl. II odst. 6 transformačního zákona.

provozovatelé rozhlasového vysílání písemně požádat Radu o prodloužení doby platnosti jejich licence, přičemž tato žádost musí být Radě doručena od počátku 36. do konce 30. měsíce před pozbytím platnosti stávající licence, tj. před 10. říjnem 2025. Pokud by tedy došlo k legislativnímu řešení v podobě novely ZRTV, tak považuji za vhodné zvážit taktéž novelizaci tohoto ustanovení, aby Rada ve chvíli, kdy by byla nucena prodloužit velké množství licencí, nebyla v tomto relativně krátkém časovém období (6 měsíců) vystavena administrativní zátěži a velkému časovému presu.

Tento návrh řešení tedy dle současně platné právní úpravy není možné realizovat.

6.3. Řešení cestou podzákoného předpisu

Dalším způsobem, který se na první pohled nabízí jako možný k úpravě legislativy k požadovanému účelu, je vydání podzákoného právního předpisu, který by prováděl problematiku ustanovení zákona, tj. ZRTV.

Než však přistoupíme k otázce, jak by měl takovýto podzákoný předpis vypadat, tak je nutné zabývat se tím, zda a popřípadě který orgán výkonné moci v České republice má pravomoc k vydání takového předpisu pro oblast rozhlasového vysílání. Neboť pokud by odpověď na tuto otázku byla záporná, pak najednou zjišťujeme, že tento způsob řešení by nás ke kýženému výsledku nemohl dovést.

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání je tzv. jiným ústředním orgánem státní správy ve smyslu § 2 bodu 13 zákona České národní rady č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky (dále jen „kompetenční zákon“).

V souvislosti s tím z článku 79 odst. 3 Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“) vyplývá její pravomoc vydávat v mezích zákona právní předpisy, je-li k tomu zákonem zmocněna.⁶¹ Jedná se o právní předpisy podzákonné, tj. nižší právní síly, než má zákon.

Můj postoj k řešení situace prostřednictvím vydání podzákonného předpisu je následující.

Způsob zániku transformačních licencí je stanoven na úrovni zákona, tj. ZRTV, který současně neuděluje žádnému orgánu či instituci zmocnění k úpravě doby zániku transformačních licencí. Situaci tak lze legislativně řešit pouze změnou zákona.

Z uvedeného totiž vyplývá, že v pravomoci Rady není vydat podzákonný předpis, který by problematiku transformačních licencí jakkoliv upravoval.

⁶¹ Ustanovení čl. 79 odst. 3 Ústavy zní následovně: Ministerstva, jiné správní úřady a orgány územní samosprávy mohou na základě a v mezích zákona vydávat právní předpisy, jsou-li k tomu zákonem zmocněny.

Avšak na rozdíl od ústředních orgánů státní správy (kterým je i RRTV) a ministerstev, tj. orgánů zřízených kompetenčním zákonem, které mohou vydávat podzákonné předpisy pouze na základě zákonného zmocnění, může vrcholný orgán moci výkonné v České republice – tedy vláda – vydávat k provedení zákona a v jeho mezích nařízení i bez zákonného zmocnění. Toto oprávnění vydávat podzákonné právní předpisy pro ni vyplývá přímo z článku 78 Ústavy, který stanoví následující: *„K provedení zákona a v jeho mezích je vláda oprávněna vydávat nařízení. Nařízení podepisuje předseda vlády a příslušný člen vlády.“*

Jediným orgánem v České republice, který by tak teoreticky mohl vydat podzákonný předpis k ZRTV, by byla vláda. Avšak je nutné brát v potaz i další podmínky stanovené ústavním zmocněním a to, že vláda může nařízení vydávat jen k provedení zákona a v jeho mezích. A zde se obávám, že narážíme na problém, neboť tím, že by bylo vydáním případného podzákonného právního předpisu zásadně měněno to, co zákon obsahuje, bychom se již nepohybovali v jeho mezích, jak požaduje Ústava.

Zde odkazuji na znění čl. 39 odst. 6 Legislativních pravidel vlády, který stanoví následující: *„Nařízení vlády, jako prováděcí předpis k zákonu, může obsahovat pouze právní normy, které nepřekračují meze zákona, k jehož provedení je vydáno, a které tento zákon provádí. Do nařízení vlády se nepřejímají ustanovení prováděného zákona. Nařízení vlády nesmí nově upravovat věci, jejichž úprava patří do zákona. Pokud je nezbytné tyto věci upravit, je třeba navrhnout přímou novelu zákona.“*

Z citovaného článku Legislativních pravidel vlády tedy vyplývá, že v námi řešené situaci by se jednalo právě o novou úpravu věcí, jejichž úprava patří do zákona, což vláda nařízením učinit nemůže a je za tímto účelem třeba navrhnout přímou novelu zákona či se alespoň snažit iniciovat její vznik a následné projednání v Poslanecké sněmovně.

Výše uvedené poskytuje dostatečnou odpověď na otázku zda to, jak bude rozhlasové vysílání vypadat po roce 2025, lze vyřešit prostřednictvím přijetí podzákoného předpisu.

Tento návrh řešení tedy ze své podstaty není možný a ani vhodný.

6.4. Řešení cestou změny zákona

Z doposud uvedeného a analyzovaného vyplývá, že legislativní řešení v podobě změny ZRTV se prozatím jeví jako řešení nejvhodnější. To však stále nezodpovídá na otázku, jak by měl konkrétní text takovéto novely vypadat.

Existují legislativní řešení již navržená, a to konkrétně návrhy legislativního řešení ve věci platnosti analogových (transformačních) rozhlasových licencí, které vzešly z jednání poradního koordinačního orgánu pro vyhodnocování postupu pro přípravu dalších rozhodnutí v oblasti digitalizace rozhlasového vysílání při Ministerstvu kultury ze dne 22. října 2018.

Navrhované varianty řešení jsou následující:

1. Prodloužení termínu o 3 (5) let za stávajících podmínek. Platnost transformačních licencí by zůstala v platnosti do vypršení nově stanoveného termínu.
2. Odstranění termínu 10. 10. 2025 a tím otevření možnosti vydávat FM licence. V návaznosti na to převedení stávajících transformačních licencí do režimu licencí běžných podle stávajících ustanovení ZRTV, tedy i s možností jejich prodloužení.
3. Úprava zákona, která by umožňovala vydávat analogové FM licence i po roce 2025. Zároveň ponechání termínu 10. října 2025 pro doběhnutí platnosti vydaných transformačních i běžných licencí s tímto termínem platnosti. Tato varianta předpokládá faktické udělení zcela nových licencí RRTV žadatelům bez ohledu na to, zda jsou držiteli transformačních licencí, či nikoliv.

Těmito návrhy řešení se již zabýval také Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, jelikož se na něj se žádostí o vydání stanoviska v této věci dne 28. ledna 2019 obrátila paní JUDr. Kateřina Kalistová, náměstkyně ministra kultury.

ÚOHS ve svém vyjádření ze dne 5. února 2019, č.j. ÚOHS-D0037/2019/VP-02793/2019/420/JSt k variantám možného legislativního řešení uvádí následující.

V první řadě ohledně prezentovaných možností zdůrazňuje, že je při jejich posuzování nutno respektovat závazné právní předpisy na evropské úrovni, konkrétně zmiňuje problematiku veřejných podpor, která je přímo zakotvena ve Smlouvě o fungování Evropské unie (pro detailní rozbor této problematiky

odkazují na kapitolu 6 oddíl 5 a následující této právní analýzy, které ji rozebírají z pohledu práva Evropské unie a veřejných podpor).

Na základě vlastního posouzení ÚOHS dochází k závěru, že v plném souladu se zmiňovanými předpisy práva Evropské unie je pouze varianta prezentovaná v bodě tři – tedy faktické udělení zcela nových licencí RRTV žadatelům bez ohledu na to, zda jsou držiteli transformačních licencí či nikoliv.

První dvě navržené varianty vnímá ÚOHS jako problematické nejen z pohledu pravidel veřejné podpory, ale zejména také z hlediska ochrany hospodářské soutěže, neboť automatické prodloužení licencí bez dalšího by vedlo k zakonzervování trhu a zamezení vstupu nových soutěžitelů do relevantní oblasti podnikání, což je v rámci Evropské unie a jejího vnitřního trhu jev nežádoucí.

ÚOHS v citovaném vyjádření dále doporučuje ponechat v případné novele ZRTV pojem „transformační licence“ i po 10. říjnu 2025, a to v zájmu zachování konzistentnosti právní úpravy a s ohledem na písemný závazek provozovatelů rozhlasového vysílání, že budou podporovat přechod na zemské rozhlasové digitální vysílání. Dle doporučení ÚOHS by však takovéto licence měly být uděleny na základě § 15 ZRTV, aby bylo dosaženo podmínky otevřeného, transparentního a nediskriminačního řízení a bylo možné vyloučit kumulativní naplnění definičních znaků veřejné podpory. V důsledku toho by pak byl opětovně otevřen trh, který byl na základě transformačního zákona na dobu 16 let zakonzervován.

V neposlední řadě ÚOHS zdůrazňuje, že pokud by se od pojmu „transformační licence“ zcela ustoupilo a bylo tak učiněno bez dokončení přechodu z analogového na digitální rozhlasové vysílání, pak by se předchozí změna včleněná do ZRTV transformačním zákonem jevila jako účelová, což by mohlo podpořit pochybnosti o souladu udělení transformačních licencí s pravidly veřejné podpory.

Poradní koordinační orgán pro vyhodnocování postupu pro přípravu dalších rozhodnutí v oblasti digitalizace rozhlasového vysílání při Ministerstvu kultury navrhuje:

6.4.1. Ad 1.

Návrh řešení: **Prodloužení termínu o 3 (5) let za stávajících podmínek. Platnost transformačních licencí by zůstala v platnosti do vypršení nově stanoveného termínu.**

Toto řešení se dle mého názoru již na první pohled nejeví jako příliš šťastné, neboť by požadovaný účel – nalezení řešení – nesplnilo vůbec, resp. pouze na relativně krátkou dobu odsunulo skutečné řešení problému dále do budoucnosti. Taktéž přináší i rizika zmíněná jinde v této právní analýze.

Nicméně toto řešení nelze vyloučit zcela v případě akutní časové nouze. Lze na ně samozřejmě nahlížet i z jiného pohledu a to tak, že by zákonným odsunutím rozhodného data vznikl prostor pro další zkoumání problému nejen v době, kdy by již bylo digitální vysílání na území České republiky více rozšířené, ale také by

tím byla prodloužena možnost debatovat o tom, jak takové řešení vůbec pojmout. Nedomnívám se však, že by nyní, tj. v roce 2019, existovala akutní časová tíseň, když rozhodné datum je až v druhé polovině roku 2025.

Také je nutno podotknout, že se nyní nejedná o první pokus o legislativní řešení problému.

V podkladech obdržených pro zpracování této analýzy se objevuje neautorizovaný návrh paragrafovaného znění navrhovaného legislativního řešení z roku 2017,⁶² které mělo být novelou transformačního zákona a navrhovalo časové provázání zániku transformačních licencí s okamžikem vydání zákonem předvídaného usnesení vlády o přechodu na zemské digitální rozhlasové vysílání a v případě, kdy by k jeho vydání nedošlo, pak automatické zákonné prodloužení transformačních licencí o specifikovanou dobu.

Jak již bylo zmíněno v kapitole třetí tohoto stanoviska, v době přijetí transformačního zákona se očekávalo, že k technickému přechodu na digitální vysílání dojde kolem roku 2019, přičemž přijetí usnesení vlády o přechodu na zemské digitální rozhlasové vysílání se očekává nejdříve v roce 2021 a jeho další odklad je stále možný. Proto v roce 2017 bylo evidentně již uvažováno o řešení nastávající situace tím způsobem, že pokud by nedošlo k přijetí zmiňovaného usnesení vlády ani k 10. říjnu 2022, tj. tři roky předtím, než transformační licence

⁶² Jedná se o přílohu č. 22 této právní analýzy.

zaniknou ex lege, by měl být odklad jejich zániku opět alespoň 5 let tak, aby korespondoval s původním závěrem.

Tím by v podstatě došlo k automatickému prodloužení transformačních licencí ze zákona.

Tato úvaha sice není spojena s vysokou administrativní zátěží, kterou by způsobila nutnost vést nová licenční řízení, avšak jedná se o proces, u kterého lze soudit, že není v souladu s pravidly na ochranu hospodářské soutěže a poskytování veřejných podpor, proto by se dalo očekávat, že by se setkal s odporem u Evropské komise (vzhledem ke znalosti jejích dosavadních názorů a postupů).

Proto bohužel nelze souhlasit s tvrzením tehdejších navrhovatelů legislativního řešení, že se jeho dopady nedotýkají problematiky upravené úrovní předpisů Evropské unie, neboť právě ochrana hospodářské soutěže a oblast práva veřejných (státních) podpor je jednou z nezanedbatelných zásad tohoto právního řádu.

Nyní však zpět k řešení, které jako první z možných navrhuje ÚOHS. Závěrem svého posouzení sděluji, že se mimo výše uvedené taktéž ztotožňuji s názorem ÚOHS, že pouhým odsunutím termínu rozhodování by došlo k „zakonzervování trhu“, což není žádoucí zejména z hlediska ochrany hospodářské soutěže, neboť by tak v podstatě bylo částečně bráněno vstupu nových subjektů na trh, což je jev,

kterému se je třeba v rámci zachování fungujícího vnitřního trhu vyvarovat. Nehledě na odhadnutelná rizika při napadení tohoto řešení.

Tento návrh řešení tedy také nedoporučuji.

6.4.2. Ad. 2.

Návrh řešení: **Odstranění termínu 10. 10. 2025 a tím otevření možnosti vydávat FM licence. V návaznosti na to převedení stávajících transformačních licencí do režimu licencí běžných podle stávajících ustanovení ZRTV, tedy i s možností jejich prodloužení.**

Domnívám se, že rozhodné datum bylo v první řadě stanoveno proto, aby byl urychlen a usnadněn přechod na digitální rozhlasové vysílání. Proto bych nepovažoval za ideální řešení takovou variantu, která by termín 10. října 2025 pouze odstranila a nadále by se pokračovalo v analogovém vysílání jako doposud. Takové řešení bych pak ani nepovažoval za souladné s předpisy o problematice veřejných podpor a o ochraně hospodářské soutěže, jelikož by pak bylo třeba zpětně ještě důrazněji obhájit, proč byl tedy víceméně kontroverzní institut transformačních licencí zaveden.

Lze souhlasit s tvrzením ÚOHS, že úplné upuštění od legislativního pojmu „transformační licence“, učiněné bez dokončení přechodu z analogového na digitální rozhlasové vysílání, by mohlo mít za následek to, že by na transformační zákon bylo pohlíženo jako na novelu účelovou, což by mohlo podpořit pochybnosti

zejména Evropské komise o souladnosti institutu transformačních licencí s právními předpisy upravujícími veřejné podpory.

Je tomu tak proto, že provozovatelům rozhlasového vysílání byly transformační licence uděleny s ohledem na jejich písemný závazek, že budou ve svém vysílání podporovat přechod na zemské digitální rozhlasové vysílání a na základě usnesení vlády o přechodu na zemské digitální rozhlasové vysílání ukončí analogové vysílání.⁶³

Takto navrženou novelou zákona by tak mohlo dojít k popření smyslu samotného institutu transformačních licencí a novely, která je do ZRTV uvedla, neboť smyslem této novelizace bylo přechod na digitální rozhlasové vysílání urychlit a tehdejší provozovatele motivovat, aby se aktivně snažili o to, aby k tomu mohlo dojít co nejdříve.

6.4.3. Ad. 3.

Návrh řešení: **Úprava zákona, která by umožňovala vydávat analogové FM licence i po roce 2025. Zároveň ponechání termínu 10. října 2025 pro doběhnutí platnosti vydaných transformačních i běžných licencí s tímto termínem platnosti. Tato varianta předpokládá faktické udělení zcela nových licencí RRTV žadatelům bez ohledu na to, zda jsou držiteli transformačních licencí, či nikoliv.**

⁶³ Čl. II odst. 1 transformačního zákona.

Jak uvádí ÚOHS ve svém stanovisku, tato varianta se jako jediná ze tří prezentovaných jeví jako souladná s relevantními předpisy Evropské unie týkajícími se problematiky veřejné podpory a ochrany hospodářské soutěže.

Zároveň se v ní hovoří o zachování pouze analogových FM licencí, což je přijatelné s ohledem na již zmiňovanou zastaralost a neúčelnost vydávání nových licencí pro AM pásmo.

Je tedy třeba se vážně zabývat návrhem textu znění novely transformačního zákona/ZRTV, která nechá „doběhnout“ transformační licence do 10. října 2025 a poté bude možno udělit provozovatelům rozhlasového vysílání licence nové, a to i k vysílání analogovému.

Poskytnutý podklad s názvem „Paragrafové znění navrhovaného legislativního řešení“, který je přílohou č. 23 této analýzy, je jako návrh znění zákonného textu po drobných úpravách přijatelný, návrh znění je víceméně teoretickou podobou zákonné úpravy. Odpovídá tak na otázku, jak by změna zákona mohla vypadat.

Slouží však pouze pro rekapitulaci pokusů, snah a pro představu řešení patrně ze strany aktivních dotčených účastníků.

6.5. Z pohledu práva Evropské unie

Česká republika se jakožto členský stát Evropské unie vzdala části své svrchovanosti právě ve prospěch této nadnárodní organizace, z čehož pro ni mimo

jiné vyplývá také vázanost právními předpisy, které Evropská unie vydává.

Proto by bylo ideální, aby návrh možného řešení, který vyplývá z této právní analýzy, byl s tímto právním řádem v souladu. Je nutno naplnit zejména požadavky stanovené relevantními evropskými předpisy představenými v kapitole 3 této právní analýzy.

To lze shrnout do již citovaných základních východisek, která je nutno naplnit, aby případná novela zákona byla v souladu s právem Evropské unie:

1. soulad s právními předpisy na ochranu hospodářské soutěže,
2. podpora rozvoje vnitřního trhu,
3. transparentnost,
4. zákaz diskriminace,
5. soulad s právními předpisy upravujícími veřejnou (státní) podporu.

Úkolem Rady je přijímat taková opatření, která směřují k dosažení cílů stanovených v článku 8 rámcové směrnice a případně také přispívat v rámci svých pravomocí k provádění politik zaměřených na podporu kulturní a jazykové rozmanitosti, jakož i mediální plurality.

Dle ustanovení článku 8 rámcové směrnice⁶⁴ vnitrostátní regulační orgány (tj. pro Českou republiku Rada pro rozhlasové a televizní vysílání) podporují hospodářskou soutěž při zajišťování sítí a poskytování služeb elektronických komunikací a přiřazených zařízení a doplňkových služeb mimo jiné tím, že:

- a) zajišťují, aby uživatelé, včetně zdravotně postižených uživatelů, získali maximální výhody z hlediska možnosti volby, ceny a kvality,
- b) zajišťují, aby nedocházelo k narušování nebo omezování hospodářské soutěže v odvětví elektronických komunikací,
- c) podporují účinné investice do infrastruktury a podporují inovaci,
- d) podporují účinné používání rádiových frekvencí a zdrojů číslování a zajišťují jejich účinnou správu.

Vnitrostátním regulačním orgánům dále náleží přispívat k rozvoji vnitřního trhu mimo jiné tím, že:

- a) odstraňují zbývající překážky pro zajišťování sítí elektronických komunikací, přiřazených zařízení a doplňkových služeb a poskytování služeb elektronických komunikací na evropské úrovni,
- b) podporují zřizování a rozvoj transevropských sítí a interoperabilitu celoevropských služeb a spojení konec-konec,

⁶⁴ Pro připomenutí se jedná o Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES ze dne 7. března 2002 o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací.

- c) zajišťují, aby za srovnatelných okolností nedocházelo k diskriminaci v přístupu k podnikům zajišťujícím sítě a poskytujícím služby elektronických komunikací,
- d) průhledným způsobem spolupracují mezi sebou a s Komisí, aby zajistily rozvoj jednotné regulační praxe a jednotného uplatňování této směrnice a zvláštních směrnic.

V neposlední řadě je úkolem Rady jakožto vnitrostátního regulačního orgánu prosazovat zájmy občanů Evropské unie a to mimo jiné tím, že:

- a) zajišťuje, aby všichni občané měli přístup k univerzální službě podle směrnice o univerzální službě,
- b) zajišťuje vysokou úroveň ochrany spotřebitelů při obchodních jednáních s dodavateli, zejména zajišťováním dostupnosti jednoduchých a nenákladných postupů pro řešení sporů, které provádí subjekt nezávislý na zúčastněných stranách,
- c) přispívá k zajištění vysoké úrovně ochrany osobních údajů a soukromí,
- d) podporuje poskytování jasných informací, zejména požadováním průhlednosti sazeb a podmínek pro používání veřejně přístupných služeb elektronických komunikací,
- e) řeší potřeby určitých sociálních skupin, zejména zdravotně postižených uživatelů,
- f) zajišťuje zachování integrity a bezpečnosti veřejných komunikačních sítí.

Další relevantní evropský předpis a to autorizační směrnice ve svém článku 5 stanoví, že udělování práv na užívání rádiových frekvencí poskytovatelům služeb obsahu rozhlasového a televizního vysílání s ohledem na sledování cílů obecného zájmu v souladu s právem Evropské unie probíhá prostřednictvím otevřených, průhledných a nediskriminačních postupů.

Právo Evropské unie věnuje speciální pozornost problematice veřejnoprávního (nejen rozhlasového) vysílání. Tato oblast je z unijního pohledu považována za takřka unikátní, neboť dle slov evropských legislativců neexistuje jiná služba, která by současně měla přístup k tak širokému okruhu obyvatelstva, poskytovala mu tolik informací a takový obsah, kterým by vyjadřovala a ovlivňovala jak mínění jednotlivce, tak i veřejnosti.⁶⁵

A jelikož zde navrhované řešení se samozřejmě dotýká i problematiky veřejnoprávního rozhlasového vysílání, tak je i tato skutečnost relevantní pro jeho posouzení.

6.6. Problematika veřejných podpor

Tato kapitola zprostředkovává seznámení se s právním rámcem upravujícím problematiku veřejných neboli státních podpor jak na úrovni vnitrostátní, tak

⁶⁵ Odstavec 9. Sdělení Komise ze dne 27. 10. 2009 o použití pravidel státní podpory na veřejnoprávní vysílání. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 21. 2. 2019].

z pohledu práva Evropské unie, jelikož ta jako organizace prostřednictvím svých orgánů hraje v této oblasti zásadní roli.

Pro korektnost a formální správnost si v úvodu do této problematiky dovoluji uvést, že pojmy „státní podpora“ a „veřejná podpora“ jsou pojmy označujícími tentýž institut, jejich použití se však leckdy liší na základě konkrétního právního řádu, ve kterém se nacházíme. Zrovna právo Evropské unie používá pojem státní podpora, zatímco vnitrostátní právní řád České republiky naopak pojem veřejná podpora. Pro účely této právní analýzy však jsou tyto pojmy zaměnitelné.

Problematika státních neboli veřejných podpor úzce souvisí s problematikou ochrany hospodářské soutěže. Jak již vyplynulo z předešlých kapitol této právní analýzy je nezbytné, aby námi navržené řešení poskytující odpověď na otázku jak by mělo vypadat rozhlasové vysílání v České republice po 10. říjnu 2025, bylo v souladu právě s právními předpisy upravujícími problematiku veřejných podpor jak na vnitrostátní, tak na evropské úrovni.

Veřejná podpora představuje určité zvýhodnění pro subjekt, který ji obdrží. Díky tomu se pak totiž nachází ve výhodě oproti ostatním soutěžitelům, kteří své podnikání financují výhradně ze svého rozpočtu. Právě proto Smlouva o fungování Evropské unie veřejnou podporu *prima facie* zakazuje, pokud její poskytnutí nelze ospravedlnit z důvodů veřejného zájmu a všeobecného

ekonomického rozvoje.⁶⁶ Evropská komise je pak orgánem, který má na starost kontrolovat dodržování pravidel veřejné podpory stanovených Evropskou unií.

Při posuzování, zda konkrétní opatření zakládá veřejnou podporu, je třeba je zhodnotit z hlediska následujících definičních znaků veřejné podpory⁶⁷:

1. Podpora je poskytnuta státem nebo z veřejných prostředků
 - za ty se považují zejména veřejné rozpočty a fondy, které jsou kontrolovány orgány veřejné správy
2. Podpora je selektivní a zvýhodňuje určité podniky nebo odvětví podnikání
 - nejedná se tedy o opatření obecné, které by bylo aplikované vůči všem podnikům stejně
 - zvýhodnění by za běžných tržních podmínek nenastalo
3. Jejím poskytnutím je narušena nebo hrozí narušení hospodářské soutěže
 - ze strany Evropské komise je naplnění tohoto definičního znaku spíše předpokládáno
4. Její poskytnutí ovlivní obchod mezi členskými státy Evropské unie
 - existuje však institut tzv. podpory *de minimis* (malého rozsahu), jejíž poskytnutí obchod mezi členskými státy neovlivňuje a ani nenarušuje hospodářskou soutěž (rozbor institutu viz níže)

⁶⁶ State aid. European Commission – Competition. *Ec.europa.eu* [online]. Last updated on 14. 2. 2019 [cit. 16. 2. 2019].

⁶⁷ Definiční znaky veřejné podpory. *Uohs.cz* [online]. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže © 2012 [cit. 20. 2. 2019].

- k ovlivnění obchodu zpravidla nedojde ani v případě, kdy předmětné opatření působí pouze lokálně či příjemci podporovaných služeb pocházejí pouze z jednoho členského státu.

Z uvedeného vyplývá, že veřejná podpora může být realizována v různých formách. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže uvádí jako jedny z jejích nejčastějších forem následující⁶⁸:

- přímé dotace
- státní záruky
- daňové úlevy
- privatizace za zvýhodněnou cenu
- navyšování základního kapitálu
- úvěry
- půjčky, a
- promíjení plateb sociálního a zdravotního pojištění.

V případě neoprávněně poskytnuté veřejné podpory následuje riziko nutnosti podporu vrátit. Pokud Evropská komise explicitně rozhodne o tom, že konkrétní veřejná podpora byla poskytnuta v rozporu s platnými právními předpisy, pak je její poskytovatel povinen ji vymoci zpět, a to včetně úroků.

⁶⁸ Definiční znaky veřejné podpory. *Uohs.cz* [online]. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže © 2012 [cit. 16. 5. 2019].

V neposlední řadě je dalším důsledkem možné zneplatnění smluv uzavřených na základě protiprávně poskytnuté veřejné podpory.⁶⁹ Z uvedeného tak jasně vyplývá, že před jakýmkoliv podnikatelským či jiným obchodním záměrem realizovaným v rámci vnitřního trhu Evropské unie je nutno mít problematiku veřejných podpor na zřeteli.

Jak již bylo několikrát zdůrazněno, navrhované legislativní řešení musí být v souladu s právními předpisy týkajícími se problematiky veřejných (státních) podpor.

6.6.1. Právní úprava na úrovni Evropské unie

Rámcová právní úprava veřejných podpor se nachází v pramenech primárního práva Evropské Unie, tj. hierarchicky nejvýše postavených pramenech práva tohoto právního řádu, které jsou přijímány a schvalovány samotnými členskými státy Evropské unie. Konkrétně hovoříme o článku 107 a následujících SFEU, jejichž znění je následující:

HLAVA VII SPOLEČNÁ PRAVIDLA PRO

HOSPODÁŘSKOU SOUTĚŽ, DANĚ

A SBLIŽOVÁNÍ PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

Kapitola 1 Pravidla hospodářské soutěže

⁶⁹ Veřejná podpora. *Uohs.cz* [online]. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže © 2012 [cit. 1. 2. 2019].

ODDÍL 2 STÁTNÍ PODPORY

Článek 107

(bývalý článek 87 Smlouvy o ES)

1. Podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné s vnitřním trhem, nestanoví-li Smlouvy jinak.

2. S vnitřním trhem jsou slučitelné:

a) podpory sociální povahy poskytované individuálním spotřebitelům za podmínky, že se poskytují bez diskriminace na základě původu výrobků;

b) podpory určené k náhradě škod způsobených přírodními pohromami nebo jinými mimořádnými událostmi;

c) podpory poskytované hospodářství určitých oblastí Spolkové republiky Německo postižených rozdělením Německa, pokud jsou potřebné k vyrovnaní hospodářských znevýhodnění způsobených tímto rozdělením. Pět let po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost může Rada na návrh Komise přijmout rozhodnutí, jímž se toto písmeno zruší.

3. Za slučitelné s vnitřním trhem mohou být považovány:

a) podpory, které mají napomáhat hospodářskému rozvoji oblastí s mimořádně nízkou životní úrovní nebo s vysokou nezaměstnaností, jakož i rozvoji regionů uvedených v článku 349 s ohledem na jejich strukturální, hospodářskou a sociální situaci;

b) podpory, které mají napomoci uskutečnění některého významného projektu společného evropského zájmu anebo napravit vážnou poruchu v hospodářství některého členského státu;

c) podpory, které mají usnadnit rozvoj určitých hospodářských činností nebo hospodářských oblastí,

pokud nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem;

d) podpory určené na pomoc kultuře a zachování kulturního dědictví, jestliže neovlivní podmínky obchodu a hospodářské soutěže v Unii v míře odporující společnému zájmu;

e) jiné kategorie podpor, které určí Rada na návrh Komise rozhodnutím.

Článek 108

(bývalý článek 88 Smlouvy o ES)

1. Komise ve spolupráci s členskými státy zkoumá průběžně režimy podpor existující v těchto státech. Navrhuje jim vhodná opatření, která vyžaduje postupný rozvoj nebo fungování vnitřního trhu.

2. Zjistí-li Komise poté, co vyzvala zúčastněné strany k podání připomínek, že podpora poskytovaná některým státem nebo ze státních prostředků není slučitelná s vnitřním trhem podle článku 107 nebo že je zneužívána, rozhodne, že dotyčný stát ve lhůtě stanovené Komisí takovou podporu zruší nebo upraví.

Nepodrobí-li se dotyčný stát tomuto rozhodnutí ve stanovené lhůtě, může Komise nebo jiný zainteresovaný stát, odchylně od článků 258 a 259, předložit věc přímo Soudnímu dvoru Evropské unie.

Rada může na žádost členského státu jednomyslně rozhodnout, že podpora, kterou tento stát poskytuje nebo hodlá poskytnout, má být odchylně od článku 107 nebo nařízení podle článku 109 považována za slučitelnou s vnitřním trhem, odůvodňují-li takové rozhodnutí mimořádné okolnosti. Zahájila-li již Komise ve věci této podpory řízení podle prvního pododstavce tohoto odstavce, bude podáním žádosti příslušného státu Radě uvedené řízení pozastaveno až do vyjádření Rady.

Nevyjádří-li se však Rada do tří měsíců po podání této žádosti, rozhodne věc Komise.

3. Komise musí být včas informována o záměrech poskytnout nebo upravit podpory, aby mohla podat svá vyjádření. Má-li za to, že takový záměr není s ohledem na článek 107 slučitelný s vnitřním trhem, zahájí neprodleně řízení podle odstavce 2. Dotyčný členský stát neprovede zamýšlená opatření,

dokud Komise v tomto řízení nepřijme konečné rozhodnutí.

4. Komise může přijmout nařízení týkající se kategorií státních podpor, u kterých Rada podle článku 109 dala možnost vyjmout je z řízení uvedeného v odstavci 3 tohoto článku.

Článek 109

(bývalý článek 89 Smlouvy o ES)

Rada může na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem přijímat veškerá potřebná prováděcí nařízení k článkům 107 a 108, a zejména stanovit podmínky, za nichž se použije čl. 108 odst. 3, jakož i vymezovat druhy podpor, které jsou vyňaty z tohoto řízení

Problematika veřejných podpor však zdaleka není jen záležitostí práva primárního, ale také je hojně probírána v rozhodovací praxi Soudního dvora Evropské Unie (dále jen „SDEU“), jakožto jediného orgánu svého druhu, který je oprávněn k výkladu práva Evropské unie, a to včetně práva primárního.

Zásadním rozhodnutí SDEU v oblasti veřejných podpor je rozsudek ve věci Altmark (C-280/00) ze dne 24. července 2003. Ten stanoví čtyři podmínky, které

musí konkrétní vyrovnávací platba za závazek veřejné služby splňovat, aby se nejednalo právě o veřejnou podporu, tj. dopouští se negativního vymezení pojmu veřejné (státní) podpory):⁷⁰

1. Příjemce musí být skutečně pověřen plněním povinnosti veřejné služby a tyto povinnosti musí být jasně definovány.
2. Parametry, na jejichž základě je vyrovnání vypočteno, musejí být předem stanoveny objektivním a transparentním způsobem, aby se zabránilo tomu, že toto vyrovnání přinese hospodářské zvýhodnění, jež může upřednostnit podnik-příjemce ve vztahu ke konkurenčním podnikům. [...] Vyrovnání poskytnuté členským státem za ztráty vzniklé podniku, aniž by byly předem stanoveny parametry takového vyrovnání, po jehož poskytnutí se ukáže, že provozování určitých služeb v rámci plnění povinností veřejné služby nebylo hospodářsky životaschopné, představuje finanční zásah spadající pod pojem státní podpora ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU.
3. Vyrovnání nemůže přesahovat meze toho, co je nezbytné k pokrytí všech nebo části nákladů vynaložených k plnění povinností veřejné služby se zohledněním příjmů, které se k nim vztahují, jakož i zisku, který je přiměřený k plnění těchto povinností.

⁷⁰ Body 87 až 93 Rozsudku Soudního dvora Evropské unie ze dne 24. července 2003. Altmark Trans GmbH a Regierungspräsidium Magdeburg proti Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, za přítomnosti Oberbundesanwalt beim Bundesverwaltungsgericht. Věc C-280/00. In: *publications.europa.eu* [online] Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 21. 2. 2019].

4. Není-li výběr podniku, který má být pověřen plněním povinností veřejné služby, v konkrétním případě učiněn v rámci řízení o zadání veřejné zakázky umožňujícího vybrat zájemce schopného poskytovat tyto služby za nejmenších nákladů pro územně správní celek, musí být úroveň nutného vyrovnání určena na základě analýzy nákladů, které by průměrný podnik, správně řízený a přiměřeně vybavený dopravními prostředky k tomu, aby mohl uspokojit požadavky veřejné služby, vynaložil při plnění těchto povinností se zohledněním příjmů, které se k nim vztahují, jakož i zisku, který je přiměřený k plnění těchto povinností.

Oblastí, která se problematice veřejných podpor věnuje nejrozsáhleji, je pak právo sekundární. Do té spadají jak akty legislativní, tak i nelegislativní, které jsou vydávány orgány Evropské unie založenými na základě práva primárního.

Mezi nejdůležitější předpisy v oblasti veřejných podpor patří balíček aktů přijatých v letech 2011 až 2013 Evropskou komisí, jenž obsahuje následující právní předpisy:

1. Sdělení Evropské komise o použití pravidel Evropské unie v oblasti státní podpory na vyrovnávací platbu udělenou za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu
 - jeho cílem je vysvětlit hlavní pojmy při používání pravidel státní podpory na vyrovnávací platbu za závazek veřejné služby.
2. Rozhodnutí Evropské komise o použití 106 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek

veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu

- stanoví podmínky, za nichž je státní podpora ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělená určitým podnikům pověřeným poskytováním služby obecného hospodářského zájmu slučitelná s vnitřním trhem a vyňatá z oznamovací povinnosti stanovené v čl. 108 odst. 3 Smlouvy.

3. Rámec Evropské unie pro státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby

- stanoví podmínky slučitelnosti vyrovnávací platby za závazek veřejné služby, která představuje státní podporu.

4. Nařízení Komise č. 1407/2013 ze dne 18. prosince 2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu *de minimis*

- podporou *de minimis* se pak rozumí právě taková veřejná podpora, která nenaplňuje všechny čtyři podmínky veřejné podpory stanovené SDEU v citovaném rozsudku Altmark
- aby se obecně jednalo o podporu *de minimis*, tak celková výše podpory, kterou členský stát poskytne jednomu podniku, nesmí za libovolná tři po sobě jdoucí jednoletá účetní období překročit 200 000 EUR.

5. Nařízení Komise (EU) č. 1408/2013 ze dne 18. prosince 2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu *de minimis* v odvětví zemědělství

- toto nařízení je relevantní pouze pro odvětví zemědělství, jak vyplývá z jeho názvu.

6. Nařízení Komise (EU) č. 717/2014 ze dne 27. června 2014 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis v odvětví rybolovu a akvakultury

- toto nařízení je relevantní pouze pro odvětví rybolovu a akvakultury, jak vyplývá z jeho názvu.

Posléze byly v důsledku ostatních legislativních i faktických změn novelizovány i další a již existující právní předpisy týkající se problematiky veřejných podpor, a to v následujícím platném a účinném znění:

- Nařízení Rady (EU) 2015/1589 ze dne 13. července 2015, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 108 Smlouvy o fungování Evropské unie, kterým bylo nahrazeno Nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999,
- Nařízení Rady (EU) 2015/1588 ze dne 13. července 2015 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na určité kategorie horizontální státní podpory, kterým bylo nahrazeno Nařízení Rady (ES) č. 994/98 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o založení Evropského společenství na určité kategorie horizontální státní podpory.

Existují i specifické typy veřejných podpor. Jedná se takové kategorie a druhy veřejné podpory, na které je udělena tzv. bloková výjimka. To znamená, že za

splnění určitých podmínek se předpokládá jejich slučitelnost s vnitřním trhem Evropské unie a není nutno je podrobovat detailnímu přezkumu ze strany Evropské komise.⁷¹

Stěžejním právním předpisem v této oblasti je Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem. Jeho působnost je stanovena na následující kategorie podpory vždy do konkrétně uvedené částky:

- a) regionální podpora;
- b) podpora určená malým a středním podnikům ve formě investiční podpory, provozní podpory a podpory přístupu malých a středních podniků k financování;
- c) podpora na ochranu životního prostředí;
- d) podpora výzkumu, vývoje a inovací;
- e) podpora na vzdělávání;
- f) podpora na nábor a zaměstnávání znevýhodněných pracovníků a pracovníků se zdravotním postižením;
- g) podpora na náhradu škod způsobených některými přírodními pohromami;
- h) sociální podpora na dopravu obyvatel odlehlých regionů;

⁷¹ Obecné nařízení o blokových výjimkách (GBER). *Uohs.cz* [online]. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže © 2012 [cit. 25. 2. 2019].

- i) podpora na širokopásmovou infrastrukturu;
- j) podpora kultury a zachování kulturního dědictví;
- k) podpora na sportovní a multifunkční rekreační infrastrukturu, a
- l) podpora na místní infrastrukturu.⁷²

Podpora spadající pod určitou kategorii musí naplnit zvláštní podmínky platné pro příslušnou kategorii, ale rovněž společné podmínky pro všechny podpory poskytované dle tohoto nařízení.

Dalším relevantním předpisem je pak Nařízení Komise (EU) 2017/1084 ze dne 14. června 2017, kterým se mění nařízení (EU) č. 651/2014, které ke kategoriím spadajícím pod blokové výjimky přidává další dvě, a to podporu na regionální letiště a podporu na přístavy⁷³ a dále zpřesňuje některá ustanovení nařízení předchozího.

⁷² Článek 1 Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 2. 3. 2019].

⁷³ Článek 1 Nařízení Komise (EU) 2017/1084 ze dne 14. června 2017, kterým se mění nařízení (EU) č. 651/2014, pokud jde o podporu na přístavní a letištní infrastrukturu, prahové hodnoty oznamovací povinnosti pro podporu na kulturu a zachování kulturního dědictví a pro podporu na sportovní a multifunkční rekreační infrastrukturu a režimy regionální provozní podpory pro nejvzdálenější regiony, a mění se nařízení (EU) č. 702/2014, pokud jde o výpočet způsobilých nákladů. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 2. 3. 2019].

Speciální je také úprava veřejných podpor poskytovaných pro oblast veřejnoprávního vysílání. Té se však konkrétněji věnuji v oddílu 5 této kapitoly s názvem „Veřejné podpory a veřejnoprávní vysílání“.

6.6.2. Vnitrostátní právní úprava

Právo Evropské unie však není jediným v České republice závazným právním řádem, který by upravoval problematiku veřejných podpor.

Některé vztahy v oblasti veřejné podpory jsou však upraveny i vnitrostátními právními předpisy, a to konkrétně zákonem č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory (dále jen „ZVP“). Ustanovení § 1 ZVP stanoví, že: *„[t]ento zákon upravuje v návaznosti na přímo použitelné předpisy Evropské unie výkon státní správy v oblasti veřejné podpory, práva a povinnosti poskytovatelů a příjemců veřejné podpory a podpory malého rozsahu vůči příslušnému koordinačnímu orgánu veřejné podpory (dále jen „koordinační orgán“), některé otázky součinnosti České republiky s Evropskou komisí jakož i některé další vztahy s poskytováním veřejné podpory a podpory malého rozsahu související.“*

Druhým relevantním právním předpisem je zákon č. 319/2006 Sb., o některých opatřeních ke zprůhlednění finančních vztahů v oblasti veřejné podpory, který stanoví zejména údaje, které jsou subjekty vztahu veřejné podpory povinny uvádět.

V neposlední řadě existuje platná a účinná vyhláška ÚOHS a Ministerstva zemědělství č. 465/2009 Sb., o údajích zaznamenávaných do centrálního registru

podpor malého rozsahu, přičemž podporou malého rozsahu se rozumí právě veřejná podpora poskytnutá na základě Nařízení Komise č. 1407/2013 ze dne 18. prosince 2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis či speciálních předpisů pro oblast rybolovu a zemědělství (ty se však RRTV logicky netýkají).

V následujících oddílech této kapitoly za účelem ucelenosti a vnitřní provázanosti řešené problematiky uvádím orgány, které mají právními předpisy stanovené kompetence v oblasti veřejných podpor.

6.7. Orgány v oblasti veřejné podpory

6.7.1. Unijní

Hlavním orgánem Evropské unie pro oblast veřejných podpor je Evropská komise, kde tato problematika spolu s otázkami ochrany hospodářské soutěže spadá pod Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž. Z článků 107 až 109 SFEU pak vyplývají i určité kompetence pro Radu Evropské unie a Evropský parlament.

Významná role přísluší mimo jiné také SDEU, jakožto orgánu oprávněnému vykládat primární i sekundární právo Evropské unie, který svou judikaturou dokáže překlenout lečjaké interpretační nejasnosti.⁷⁴

6.7.2. Vnitrostátní

Na vnitrostátní úrovni je koordinačním orgánem ve smyslu § 3 ZVP Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, vyjma oblasti zemědělství a rybolovu, kde vykonává působnost koordinačního orgánu Ministerstvo zemědělství.

Důležitá role přísluší samozřejmě také vnitrostátním soudům. Ty posuzují, zda v případě poskytnuté veřejné podpory došlo k naplnění znaků uvedených v čl. 107 a 108 SFEU, zda jsou naplněny podmínky pro výjimku z notifikační povinnosti a případně vykládají samotný pojem „veřejná podpora“ v konkrétních případech.⁷⁵ V žádném případě však nerozhodují o slučitelnosti veřejné podpory s vnitřním trhem, to spadá do výlučné pravomoci Evropské komise.

Nejvyšší soud České republiky ve svém usnesení sp. zn. 23 Cdo 1341/2012 ze dne 25. 6. 2014 uvedl, že úlohou vnitrostátních soudů je také chránit práva jednotlivců dotčená neoprávněným uskutečněním podpory, rozhodovat o následcích porušení

⁷⁴ Veřejná podpora – orgány a pravomoci na úrovni EU a ČR. *Vedavyzkum.cz* [online]. Publikováno dne 25. září 2016 [cit. 15. 5. 2019].

⁷⁵ KADLEC, Pavel. *Aplikace práva veřejných podpor národními soudy*. Konference VP 2017, prezentováno dne 17. května 2017.

povinnosti oznámit státní podporu Evropské komisi (tj. v případě, kdy byla podpora poskytnuta v rozporu s primárním právem Evropské unie).

Postavení vnitrostátních soudů je upraveno také Oznámením Komise o prosazování úpravy státní podpory vnitrostátními soudy (2009/C 85/01), které v bodě 26 vyjmenovává demonstrativní výčet opatření, která může vnitrostátní soud nařídit v řízení o žalobách podaných soutěžiteli a ostatními třetími stranami dotčenými ilegální podporou. Může se jednat o následující opatření:

- a) zamezení vyplacení protiprávní podpory;
- b) navrácení protiprávní podpory (bez ohledu na slučitelnost);
- c) uhrazení úroků z protiprávní podpory;
- d) náhradu škody pro soutěžitele a ostatní třetí strany; a
- e) předběžná opatření týkající se protiprávní podpory.

6.8. Služby obecného hospodářského zájmu a jejich vztah k problematice veřejných podpor

Jak již vyplynulo z předchozího textu této právní analýzy, problematiku veřejných podpor lze skloňovat také v souvislosti s institutem služeb obecného zájmu, konkrétněji služeb obecného hospodářského zájmu.

Pokud subjekt (podnik), který má veřejnou podporu obdržet, takovéto služby poskytuje, tak může spadat pod režim článku 106 odst. 2 SFEU, který stanoví výjimku ze zákazu státní podpory pro podniky, které zajišťují tzv. služby obecného hospodářského zájmu. Jeho znění je následující: „[p]odniky pověřené poskytováním

služeb obecného hospodářského zájmu nebo ty, které mají povahu fiskálního monopolu, podléhají pravidlům obsaženým ve Smlouvách, zejména pravidlům hospodářské soutěže, pokud uplatnění těchto pravidel nebrání právně nebo fakticky plnění zvláštních úkolů, které jim byly svěřeny. Rozvoj obchodu nesmí být dotčen v míře, která by byla v rozporu se zájmem Unie.“

Aby bylo možné tuto výjimku uplatnit, musejí být tedy splněny následující podmínky:

- dotčená služba musí být ve členském státě jasně vymezena jako služba obecného hospodářského zájmu,
- dotčený podnik musí být daným členským státem výslovně pověřen zajišťováním této služby,
- zákaz státní podpory musí bránit výkonu zvláštních úkolů přidělených podniku a výjimka z tohoto zákazu nesmí ovlivnit rozvoj obchodu v rozsahu, který by odporoval zájmům Evropské unie.

Specifický charakter služeb obecného zájmu spočívá v tom, že bývají zajišťovány státem či jinými veřejnoprávními korporacemi ve veřejném zájmu. Jsou financovány veřejnými subjekty a za určovací lze považovat to, že kdyby tomu tak nebylo, tak by nebyly poskytovány na trhu vůbec, popř. ve výrazně nižší kvalitě

a rozsahu. Jejich podmnožinou jsou služby obecného hospodářského zájmu, kam spadá například i oblast veřejnoprávního vysílání.⁷⁶

Ze své podstaty jsou také služby obecného hospodářského zájmu odkázány na dotace veřejných subjektů, které zpravidla financují jejich provoz. V případě takových kompenzací mohou dle ÚOHS nastat tři možné situace:

1. Kompenzace nepředstavuje veřejnou podporu.
2. Kompenzace představuje veřejnou podporu slučitelnou s vnitřním trhem
 - a. bez nutnosti předem notifikovat Evropskou komisi
 - b. s nutností notifikovat Evropskou komisi.
3. Kompenzace představuje veřejnou podporu neslučitelnou s vnitřním trhem.

Pro posouzení, do které z uvedených kategorií konkrétní kompenzace spadá, jsou opět rozhodující kritéria vytyčená SDEU v rozhodnutí ve věci Altmark.⁷⁷

V případě služeb obecného hospodářského zájmu však může být konkrétní vyrovnávací platba shledána veřejnou podporou slučitelnou s vnitřním trhem i v případě, kdy nejsou splněny všechny podmínky rozsudku Altmark, a to

⁷⁶ Služby obecného hospodářského zájmu (SGEI). *Uohs.cz* [online]. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže © 2012 [cit. 15. 4. 2019].

⁷⁷ Tamtéž.

v případě, kdy jsou splněny podmínky stanovené následujícími evropskými předpisy⁷⁸:

- Rozhodnutí Komise ze dne 20. prosince 2011 o použití čl. 106 odst. 2 SFEU na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu
 - stanoví podmínky, za nichž je státní podpora ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělená určitým podnikům pověřeným poskytováním služby obecného hospodářského zájmu slučitelná s vnitřním trhem a vyňatá z oznamovací povinnosti stanovené v čl. 108 odst. 3 Smlouvy.
 - pro úplné znění oblasti působnosti zde odkazují na kompletní znění předpisu, zdůrazním zde pouze kategorii uvedenou v čl. 2 odst. 1 písm. a), kterou je vyrovnávací platba za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu v jiných oblastech než doprava a dopravní infrastruktura, která nepřesahuje roční částku 15 milionů EUR.
- Sdělení Komise ze dne 11. ledna 2012 – Rámec Evropské unie pro státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby
 - v případě, kdy vyrovnávací platba nesplňuje hodnoty stanovené výše uvedeným rozhodnutím, ji lze také považovat za státní

⁷⁸ Tamtéž.

podporu slučitelnou s vnitřním trhem, je-li to nutné pro poskytování dané služby obecného hospodářského zájmu a jestliže není narušen vývoj obchodu do takové míry, která by byla v rozporu se zájmy Unie a pokud naplní následující podmínky stanovené tímto rámcem:

- a. jde o skutečnou službu obecného hospodářského zájmu podle článku 106 odst. 2 SFEU
- b. existuje pověřující akt, který stanoví závazky veřejné služby a způsoby výpočtu vyrovnávací platby
- c. doba trvání pověření by měla být odůvodněná objektivními kritérii
- d. podnik, který obdrží podporu, v příslušném případě splňuje požadavky Směrnice 2006/111/ES o zprůhlednění finančních vztahů mezi členskými státy a veřejnými podniky a o finanční průhlednosti uvnitř jednotlivých podniků
- e. odpovědný orgán při pověřování dotyčného podniku poskytováním služby dodrží nebo se zavázal dodržet platná pravidla Unie v oblasti zadávání veřejných zakázek
- f. vyloučení diskriminace – jestliže určitý orgán pověří poskytováním stejné služby obecného hospodářského zájmu několik podniků, měla by se vyrovnávací platba počítat pro každý podnik podle stejné metody.

- g. výše vyrovnávací platby nesmí překročit částku, která je nezbytná k pokrytí čistých nákladů na plnění závazků veřejné služby, včetně přiměřeného zisku
 - h. transparentnost – sdělení v odst. 60 stanoví informace, který musí příslušný členský stát zveřejnit u každé vyrovnávací platby za služby obecného hospodářského zájmu
 - i. popř. dodatečné podmínky, které může stanovit Evropská komise.
- Sdělení Komise ze dne 11 ledna 2012 o použití pravidel Evropské unie v oblasti státní podpory na vyrovnávací platbu udělenou za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu
 - již zmiňováno u problematiky státních podpor obecně. Toto dělení obsahuje definici pojmu podnik, hospodářská činnost, nabízí příklady hospodářských aktivit v oblasti služeb obecného hospodářského zájmu a podrobněji popisuje definiční znaky veřejné podpory (státní zdroje, vliv na obchod). Evropská komise se zde zabývá také jednotlivými podmínkami rozsudku ve věci Altmark, ze kterých je vhodné upozornit na bližší popis způsobu výběru poskytovatele veřejných služeb.⁷⁹

⁷⁹ Služby obecného hospodářského zájmu (SGEI). *Uohs.cz* [online]. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže © 2012 [cit. 16. 4. 2019].

6.9. Veřejné podpory a veřejnoprávní vysílání

Jak již bylo zmíněno výše v této kapitole, Evropská unie má specifickou úpravu pro státní podpory poskytované v oblasti veřejnoprávního vysílání. Tuto skutečnost je tak nutno brát v úvahu za účelem úspěšného posouzení souladu navrhovaného způsobu řešení se závaznými právními předpisy na všech možných úrovních.

Z evropského pohledu je veřejnoprávní vysílání veřejnou službou, jejíž postavení je unikátní. Neexistuje jiná služba, která by současně měla přístup k tak širokému okruhu obyvatelstva, poskytovala mu tolik informací a takový obsah, kterým by vyjadřovala a ovlivňovala jak mínění jednotlivce, tak i veřejnosti. Obecně je veřejnoprávní vysílání chápáno jako velmi spolehlivý zdroj informací a pro nezanedbatelnou část obyvatelstva představuje také hlavní zdroj informací. Obohacuje tak veřejnou diskusi a v konečném důsledku může zajistit všem občanům přiměřenou účast na veřejném životě. V této souvislosti má zásadní význam záruka nezávislosti vysílání, v souladu s obecnou zásadou svobody projevu.

Význam veřejnoprávního vysílání v rámci Evropské unie byl potvrzen v Usnesení Rady o veřejnoprávním vysílání, které stanoví, že: *„Přístup široké veřejnosti, bez diskriminace a na základě rovných příležitostí, k různým kanálům a službám je nezbytným předpokladem pro plnění zvláštního závazku veřejnoprávního vysílání“*. Kromě toho musí veřejnoprávní vysílání využívat technického pokroku, přinášet veřejnosti

výhody nových audiovizuálních a informačních služeb a nových technologií a zaručovat vývoj a diverzifikaci činností v digitálním věku.⁸⁰

Klíčovým právním předpisem, který zakotvuje i výše uvedené myšlenky, je Sdělení Komise ze dne 27. 10. 2009 o použití pravidel státní podpory na veřejnoprávní vysílání (2009/C 257/01). Jednou z jeho hlavních tezí je, že by veřejnoprávní vysílací organizace měly mít (právě vzhledem k unikátnosti veřejného vysílání) možnost využít ve prospěch společnosti příležitosti, které nabízí digitalizace a diverzifikace distribučních platforem na technologicky neutrálním základě. Aby byla zajištěna základní úloha veřejnoprávních vysílacích organizací v novém digitálním prostředí, mohou veřejnoprávní vysílací organizace při poskytování audiovizuálních služeb na nových distribučních platformách využívat státní podporu, a uspokojovat tak zájmy široké veřejnosti, stejně jako speciální zájmy, a to za předpokladu, že slouží stejným demokratickým, společenským a kulturním potřebám dotyčné společnosti a nemají nepřiměřené účinky na trh, které nejsou pro plnění veřejné služby nezbytné.⁸¹

⁸⁰ Body č. 10 až 12 Sdělení Komise ze dne 27. 10. 2009 o použití pravidel státní podpory na veřejnoprávní vysílání (2009/C 257/01) In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 15. 4. 2019].

⁸¹ Bod č. 81 Sdělení Komise ze dne 27. 10. 2009 o použití pravidel státní podpory na veřejnoprávní vysílání (2009/C 257/01) In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 15. 4. 2019].

Nutno zdůraznit, že pro účely tohoto sdělení je pojem „veřejná služba“ nutno chápat jako „služba obecného hospodářského významu“, což je pojem, jehož výkladu je věnována kapitola 6 oddíl 8 této právní analýzy.

Citované sdělení Komise dále stanoví, že státní podporu pro veřejnoprávní vysílací organizace je možno využívat k šíření audiovizuálních služeb na všech platformách za předpokladu, že jsou splněny věcné požadavky Amsterodamského protokolu. Tím je právě již dříve v kapitole 3 zmiňovaný Protokol (č. 29) k SFEU o systému veřejnoprávního vysílání v členských státech, který stanoví, že *„ustanovení SFEU se nedotýkají pravomocí členských států financovat veřejnoprávní vysílání, pokud je takové financování poskytováno k plnění veřejných služeb“*. Připouští tak existenci veřejné podpory i pro účely veřejnoprávního vysílání, ale pod podmínkou zavedení systému finanční kontroly, který zajistí, že výše veřejných prostředků poskytnutých k plnění veřejné služby nepřevyší náklady nezbytné k jejímu poskytování.⁸²

K analyzovanému sdělení lze závěrem konstatovat, že se jedná o akt velmi obecný (jak ostatně bývá u evropské legislativy zvykem), jehož výsledkem je fakt, že státní podpory lze aplikovat i v oblasti veřejnoprávního vysílání, avšak mimo režim SFEU musí být navíc splněny i zde specifikované podmínky. Nelze také opomínat

⁸² DUSPIVA, Zdeněk. Významná služba může významně změnit veřejnoprávní média. *Ceskamedia.cz* [online]. Publikováno dne 24. ledna 2017 [cit. 3. 5. 2019].

jeho stáří – jedná se o deset let starý předpis, který ač je stále účinný, logicky nemůže zohledňovat za tu dobu nastanuvší technický a jiný pokrok.

6.10. Soulad navrhovaných řešení s právní úpravou problematiky veřejných podpor

Ač vyplynulo, že změnu zákona v části povinné podpory přechodu na digitální vysílání před lety iniciovali právě sami majitelé komerčních rádií, nyní se prostřednictvím ASPV obrátili na Evropskou komisi, která se tak situací na našem rozhlasovém trhu začala zabývat a dopadlo to tak, že se stížnost ASPV obrátila proti samotným provozovatelům, tj. komerčním rádiím.⁸³

Z toho dle informace od ÚOHS vyplynulo, že transformační novela ZRTV nebyla jako institut zprostředkovávající poskytnutí veřejných podpor předem notifikována Evropské komisi⁸⁴, což by nebylo v souladu s již citovaným ustanovením článku 108 odst. 3 SFEU, který stanoví následující: „Komise musí být včas informována o záměrech poskytnout nebo upravit podpory, aby mohla podat svá vyjádření. Má-li za to, že takový záměr není s ohledem na článek 107 slučitelný s vnitřním trhem, zahájí neprodleně řízení podle odstavce článku 108 odst. 2. Dotyčný členský stát neprovede zamýšlená opatření, dokud Komise v tomto řízení nepřijme konečné rozhodnutí.“

⁸³ POTŮČEK, Jan. Revoluce pro digitální rozhlas v Evropě: všechna nová auta od roku 2019 musí mít DAB autorádio. *Televizníweb.cz* [online]. Publikováno dne 16. listopadu 2018 [cit. 29. 3. 2019].

⁸⁴ Tuto informaci jsem obdržel v e-mailu od Mgr. Františka Čunderlíka, MBA, ze dne 19. února 2019, 10:47.efiniční znaky

Nejspíš tak nebylo učiněno proto, jelikož z důvodové zprávy k transformačnímu zákonu vyplývá, že zákonodárce tehdy usoudil, že se její přijetí nijak nedotýká závazných předpisů Evropské unie, resp. že je s nimi v souladu, neboť stanoví, že *„Pokud jde o rozhlasové vysílání, v principu není právem Evropských společenství upraveno a ponechává se úpravám členských států.“*

Tehdy by však bylo vhodné posoudit soulad i s právními předpisy z odvětví s rozhlasovým vysíláním nějak souvisejícími, což mohou být právě i předpisy upravující problematiku státních (veřejných) podpor. Jejich důležitost vyplývá nejen z toho, že jsou zakotveny nikoliv jen v sekundárním, ale taktéž v primárním právu Evropské unie (viz v kapitole 6 oddílu 6 této právní analýzy citovaná ustanovení SFEU), přičemž důvodová zpráva k transformační novele ZRTV o její souladnosti s primárním právem Evropské unie vůbec nehovoří. Stanoví pouze to, že *„Základní prameny práva Evropských společenství neobsahují výslovné obecné zmocnění k právní úpravě rozhlasového a televizního vysílání.“*, což je informace pravdivá, avšak nijak nereflektuje výše vysvětlené.

Evropská komise se tak kvůli možnému nesplnění informační povinnosti ze strany České republiky o existenci institutu transformačních licencí dozvěděla až několik let po jejich zavedení do našeho právního řádu, a to právě na základě stížnosti podané ASPV.⁸⁵

⁸⁵ Taktéž vyplývá z e-mailu od Mgr. Františka Čunderlíka, MBA, ze dne 19. února 2019, 10:47.

Udělení výhody některým provozovatelům rozhlasového vysílání ve formě transformační licence by totiž mohlo naplnit většinu z výše uvedených definičních znaků veřejné podpory, neboť:

1. se jednalo o nakládání s veřejnými statky (rádiovými frekvencemi), podpora byla tedy poskytnuta ze státních (veřejných) prostředků,
2. tím byla založena výhoda pouze některých provozovatelů, jelikož ne všichni provozovatelé rozhlasového vysílání jsou držiteli transformační licence,
3. dalo by se polemizovat o možném narušení hospodářské soutěže, protože tím, že neproběhlo přelicencování, bylo zabráněno vstoupit na trh novým/jiným subjektům,
4. naplnění poslední podmínky – ovlivnění obchodu mezi členskými státy – nepovažuji za pravděpodobné, neboť k němu zpravidla nedochází, pokud předmětné opatření působí pouze regionálně či příjemci podporovaných služeb pocházejí pouze z jednoho členského státu.⁸⁶

Zvážení výše uvedeného je však nyní v pravomoci Evropské komise. Ta se k podané stížnosti ještě nevyjádřila, takže si na výsledek jejího šetření budeme muset počkat.

⁸⁶ Definiční znaky veřejné podpory. *Uohs.cz* [online]. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže © 2012 [cit. 26. 4. 2019].

Z mého pohledu se jako problematické jeví to, že držitelé transformační licence tak až na 16 let pravděpodobně obdrželi protisoutěžní výhodu – nemuseli a nemusí soutěžit o získání kmitočtů výměnou za závazek, že po rozhodném datu přejdou na digitální vysílání.⁸⁷

Zajímavé je taktéž to, že ohledně této tematiky lze z veřejně dostupných médií vyčíst, že se nejedná o jedinou situaci, kdy Evropská komise řeší problematiku poskytování veřejných podpor na trhu českého rozhlasového vysílání.⁸⁸

To je další ze signálů, proč apeluji na skutečnou důslednost při posuzování navrhovaného řešení z hlediska souladu s právní úpravou v oblasti veřejných podpor a ochrany hospodářské soutěže, neboť se jedná o pravidla, na jejichž dodržování je z pohledu práva Evropské unie kladen zvláštní důraz.

⁸⁷ MIKULÁŠTÍK, Karel. Soukromá rádia mají ještě pár let na stěhování do digitálního vysílání. Klapne to? *Lupa.cz* [online]. Publikováno dne 20. května 2019 [cit. 2. 6. 2019].

⁸⁸ BRYCHTA, Jan. René Zavoral (Český rozhlas): Až získáme potřebné pokrytí v DAB+, můžeme opustit DVB-T2. *Lupa.cz* [online]. Publikováno dne 25. února 2019 [cit. 2. 6. 2019].

7. Závěr a shrnutí právní analýzy

7.1. Shrnutí

Účelem této právní analýzy bylo zmapovat současnou situaci na trhu rozhlasového vysílání a nabídnout návrhy možných způsobů k jejímu vyřešení. Jejím výsledkem je tak návrh řešení, který je nejpříjemnější pro všechny zainteresované strany, vytváří nejmenší administrativní i časovou zátěž a zajišťuje dobrou právní jistotu pro provozovatele rozhlasového vysílání, jakožto budoucí účastníky licenčních řízení. Navíc se snaží eliminovat riziko zrušení části ZRTV ze strany Ústavního soudu či zahájení šetření ze strany Evropské komise nebo Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.

Zhodnocením blízké zahraniční právní úpravy týkající se rozhlasového (a případně televizního) vysílání bylo zjištěno, že žádný z analyzovaných právních řádů neobsahuje podobné časové omezení trvání udělených licencí, jako je tomu aktuálně v České republice.

Tato právní analýza je současně důkazem toho, že Rada pro rozhlasové a televizní vysílání není lhostejná k tomu, co se v rámci jejích pravomocí děje a v dostatečném časovém předstihu se za spolupráce dalších zainteresovaných orgánů snaží iniciovat diskuzi o návrhu řešení situace na poli rozhlasového vysílání po 10. říjnu 2025, jelikož úplné zastavení analogového rozhlasového vysílání se jeví jako nežádoucí a aktuálně málo reálné a představitelné.

Ovšem jak ukazuje aktuální vývoj v oblasti rozhlasového vysílání, a jak také vyplývá z této právní analýzy, tak je do budoucna vhodné a žádoucí umožnit paralelní fungování analogového a digitálního rozhlasového vysílání.

A jak to tedy vypadá s institutem transformačních licencí? Jejich osud je nyní stále v rukách Generálního ředitelství Evropské komise pro hospodářskou soutěž, které vyšetřuje, zda zavedení transformačních licencí nebylo nedovolenou veřejnou podporou vybraných provozovatelů rozhlasového vysílání.⁸⁹

K datu zpracování této právní analýzy je aktuální stav následující:

Operativním telefonickým hovorem byl kontaktován Mgr. František Čunderlík, MBA a bylo zjištěno, že Rada v této věci neobdržela žádné nové informace či dokumenty.

Stejně tak bylo hovořeno s referentkou z Oddělení veřejné podpory ÚOHS, která k problematice rozebírané v kapitole 2 této právní analýzy s názvem „*Momentální faktický stav rozhlasového vysílání v České republice*“ sdělila, že ÚOHS aktuálně nemá rozhodovací pravomoc ve věci šetření, zda byla či nebyla Českému rozhlasu jednáním Českého telekomunikačního úřadu poskytnuta neoprávněná veřejná podpora, neboť tuto záležitost momentálně taktéž prošetřuje Evropská komise, která se k tomu doposud nevyjádřila.

⁸⁹ POTŮČEK, Jan. Revoluce pro digitální rozhlas v Evropě: všechna nová auta od roku 2019 musí mít DAB autorádio. *Televizníweb.cz* [online]. Publikováno dne 16. listopadu 2018 [cit. 3. 6. 2019].

Současný trh rozhlasového vysílání však na kompletní přepnutí do vysílání digitálního není připraven. Proto by bylo logické i po roce 2025 analogové vysílání zachovat a digitální vysílání dále rozvíjet, avšak držitelé transformačních licencí by měli na základě svého dřívějšího závazku podpory digitalizace (obecný a obtížně uchopitelný pojem) tuto podporu provádět, což však prý není ze strany orgánů veřejné správy nijak kontrolováno.

7.2. Legislativní návrh s odůvodněním

Jak z výše uvedeného vyplývá, v minulosti v souvislosti s dynamickým rozvojem v oblasti telekomunikačních technologií vznikla potřeba legislativně reagovat na vznik technologie digitálního rádiového vysílání (DAB, DAB+), proto byla přijata novela zákona o rozhlasovém a televizním vysílání, která umožnila RRTV udělovat i tzv. transformační licence, načež navazuje závazek subjektů, kterým byly licence uděleny, ukončit do 10. října 2025 analogové vysílání a podporovat přechod na vysílání digitální.

Další vývoj v oblasti rozhlasového vysílání však ukázal, že je vhodné a žádoucí umožnit paralelní fungování analogového a digitálního rozhlasového vysílání. A právě Radě pro rozhlasové a televizní vysílání jakožto orgánu nadanému pravomocí v této oblasti, přísluší iniciovat diskuzi o návrhu řešení situace na poli rozhlasového vysílání po 10. říjnu 2025, jelikož úplné zastavení analogového rozhlasového vysílání se jeví jako nežádoucí a aktuálně málo reálné a představitelné.

Lze přiznat, že v době přijetí transformačního zákona, tj. v roce 2009 nebylo možné očekávat, že digitalizace rozhlasového vysílání k dnešnímu dni neučiní takový pokrok, jak bylo předpokládáno. Proto nelze tehdejšími legislativci *prima facie* dávat za vinu vyústění zavedení institutu transformačních licencí v komplikace, které jsme nuceni řešit s blížícím se rozhodným datem.

Je však možné připustit pochybení v tom, že tehdejší zákonodárná iniciativa více nezvážila i tento ne tolik optimistický vývoj situace a za jeho účelem nedomyslela ponechání možnosti fungování jak analogového, tak digitálního rozhlasového vysílání paralelně i po rozhodném datu, avšak stále za podmínky podpory přechodu na rozhlasové vysílání digitální.

Aktuálně platná a účinná zákonná úprava nedostatečně přihlédla k právní úpravě členských států Evropské unie s Českou republikou sousedících, která na rozdíl od té naší neobsahuje žádné konkrétní datum, ke kterému by bylo zastaveno analogové rozhlasové vysílání a vynucen přechod na rozhlasové vysílání digitální. Ba naopak, jak vyplývá z výše provedené analýzy zahraničních právních úprav, naše sousední státy i do budoucna počítají s paralelním fungování obou vysílacích technologií i do budoucna a která mlčí o konkrétním konečném období.

Díkcí transformačního zákona lze vytknout vágnost pojmu transformačních licencí a závazku provozovatelů rozhlasového vysílání, že budou podporovat přechod na digitalizaci. Jak dosavadní praxe a tato právní analýza ukázaly, tak se nejedná o opatření dostatečně motivující zainteresované subjekty k tomu, aby podnikaly konkrétní kroky k přechodu na digitální rozhlasové vysílání.

Proto si dovoluji představit následující legislativní návrh, který by měl aktuální situaci co nejúnosnější cestou vyřešit. Jedná se však pouze o prvotní legislativní konstrukci, která je otevřená úpravám a poznámkám ze strany zainteresovaných subjektů, nikoliv o oficiální text novely zákona.

Důvodová zpráva k plánované novele může částečně vycházet z textu příslušných kapitol provedené právní analýzy. Její vypracování je však možné až po představení finálního paragrafového znění zákona a mělo by být úkolem jeho konečných autorů.

PARAGRAFOVÉ ZNĚNÍ NAVRHOVANÉHO LEGISLATIVNÍHO ŘEŠENÍ

ZÁKON

ze dne

kterým se mění zákon č. 196/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve změně pozdějších předpisů, a zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 196/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve změně pozdějších předpisů, a zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu, ve znění pozdějších předpisů, se mění takto:

1. V Části první se v čl. II doplňuje bod 9, který zní:

„9. V případě, že vláda nevydá usnesení o přechodu na zemské digitální rozhlasové vysílání do doby dvou let před datem zániku transformační licence podle bodu 5 písm. a), transformační licence k datu uvedenému v bodu 5 písm. a) nezanikne. Transformační licence současně nezanikne podle tohoto bodu ani podle bodu 5 písm. a) dříve než uplynutím dvou let ode dne přechodu na zemské digitální rozhlasové vysílání podle usnesení vlády.

Čl. II

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti patnáctým dnem po jeho vyhlášení.

II.

NÁVRH DŮVODOVÉ ZPRÁVY K NÁVRHU ZÁKONA

Obecná část

- 1. Zhodnocení platného právního stavu*
- 2. Podstata navrhovaných změn*

3. *Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy*
4. *Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky*
5. *Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie (zde nutno zohlednit hrozící dopad na problematiku ochrany hospodářské soutěže a veřejných podpor vyplývající z této právní analýzy – pozn. autora)*
6. *Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána*
7. *Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy včetně sociálních dopadů a dopadů na životní prostředí*
8. *Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů*
9. *Zhodnocení korupčních rizik*
10. *Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu*

Zvláštní část

K Čl. I

K bodu 1:

Tato novela zavádí institut automatického prodloužení transformační licence, avšak pouze za podmínky, že vláda nevydá zákonem předvídané usnesení o přechodu na zemské digitální vysílání s dostatečným předstihem tak, aby byla zachována jistota v právním postavení provozovatelů rozhlasového vysílání.

K Čl. II

Účinnost zákona se navrhuje a patnáctý den po jeho vyhlášení. Ač je třeba jistotu právního postavení provozovatelů rozhlasového vysílání zavést co nejdříve, tak je vhodné poskytnout zainteresovaným subjektům obvyklou lhůtu na seznámení se s novou relevantní právní úpravou. Zákonem zavedené změny se projeví v roce 2023, což by dotčeným subjektům mělo poskytnout dostatečný čas k adaptaci na novou právní úpravu.“

Prezentované řešení považuji za nejméně problematické. Jak bylo analyzování výše, prodloužení platnosti transformačních licencí k pozdějšímu datu bez dalšího není z uvedených důvodů ideální. Proto je zde toto prodloužení navázáno na podmínku přijetí usnesení vlády o přechodu na zemské digitální vysílání, na základě čehož bude provozovatelům rozhlasového vysílání dána potřebná právní jistota a také to povede k postupnému „odkonzervování“ trhu, který byl doposud právě vydáním transformačních licencí zakonzervován.

Zároveň tento návrh řešení zohledňuje právní úpravu vybraných států sousedících s Českou republikou, které neobsahují konkrétní časové omezení platnosti licencí k analogovému rozhlasovému vysílání. Česká právní úprava problematiky běhu licencí k rozhlasovému vysílání by se tak měla stát harmonizovanou s právními úpravami sousedních států v rámci Evropské unie.

7.3. Závěr

Je evidentní, že v rámci potřebné úpravy zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, došlo plynutím času k takové změně, která byla obtížně předvídatelná, či dokonce nepředvídatelná. V transformačním zákoně, konkrétně jeho článku II. odst. 1 je obsaženo ustanovení, vyvolávající potřebu nyní (v roce 2019) včas reagovat na blížící se situaci a podmínky, které nastanou v druhé polovině roku 2025.

Navíc za situace, ve které není rozhodnuto o zásadní otázce, zda transformační zákon v uvedených pasážích není v kolizi se zásadami práva Evropské unie (zákaz nelegální veřejné podpory, ochrana hospodářské soutěže) a ob stojí v prověrce ze strany Evropské komise.

To značně ztěžuje rozhodnutí, zda a jakou cestou legislativní úpravy postupovat. Je totiž zřejmé, že jiný způsob úpravy poměrů v oblasti analogového vysílání a licencování v souvislosti s rokem 2025, než změnou zákona, je obtížně představitelný a málo reálný.

Do této situace se navíc promítají jak schopnosti a možnosti samotné RRTV a zejména její kapacity, tak také politická vůle a prostředky – možné zákonné úpravy, kterými lze situaci řešit a stabilizovat prostředí analogového vysílání.

Podle mého názoru je vhodným a přijatelným řešením novelizace ZRTV, tedy zákona č. 231/2001 Sb., ve znění zákona 196/2009 Sb. takovým způsobem, který

bude respektovat unijní a české předpisy z uvedených dvou oblastí – problematiky veřejných podpor a ochrany hospodářské soutěže. V analýze zmíněné stanovisko Oddělení veřejné podpory ÚOHS a uvedená stanoviska Evropské komise vytvářejí dobrý rámec pro úvahy řešení legislativní úpravou. Zejména při včasném oznámení Evropské komisi a zapojením ÚOHS ve stadiu příprav legislativní úpravy a promítnutím řádného odůvodnění do důvodové zprávy lze dosáhnout požadovaného řešení a dosáhnout jistoty právního postavení účastníků. Ve zbytku odkazuji na řešení popsané v textu jako řešení přijatelné věcně.

Zpracováno: únor–září 2019

JUDr. Zdeněk Hromádka

8. Seznam použitých pramenů

8.1. Právní předpisy

8.1.1. Vnitrostátní

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. In: *Beck-online* [právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 24. 6. 2019].

Ústavní zákon č. 23/1991 Sb., kterým se uvozuje Listina základních práv a svobod jako ústavní zákon Federálního shromáždění České a Slovenské Federativní Republiky. In: *Beck-online* [právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 24. 6. 2019].

Zákon č. 196/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu. In: *Beck-online* [právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 1. 2019].

Zákon č. 231/2001 Sb. o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck-online* [právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 21. 1. 2019].

Zákon č. 2/1969 Sb., České národní rady o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky. In: *Beck-online* [právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 3. 2019].

Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích. In: *Beck-online* [právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 12. 7. 2019].

Zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu. In: *Beck-online* [právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 1. 3. 2019].

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád. In: *Beck-online* [právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 1. 3. 2019].

Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní. In: *Beck-online* [právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 1. 3. 2019].

Zákon č. 348/2005 Sb., o rozhlasových a televizních poplatcích. In: *Beck-online* [právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 1. 3. 2019].

Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích. In: *Beck-online* [právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 1. 3. 2019].

Zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy. In: *Beck-online* [právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 1. 3. 2019].

Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. In: *Beck-online* [právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 1. 3. 2019].

Vyhlášku č. 22/2011 Sb., o způsobu stanovení pokrytí signálem zemského rozhlasového vysílání šířeného ve vybraných kmitočtových pásmech. In: *Beck-online* [právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 1. 3. 2019].

Zákon č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory. In: *Beck-online* [právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 29. 4. 2019].

Zákon č. 319/2006 Sb., o některých opatřeních ke zprůhlednění finančních vztahů v oblasti veřejné podpory. In: *Beck-online* [právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 29. 4. 2019].

Vyhláška Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a Ministerstva zemědělství č. 465/2009 Sb., o údajích zaznamenávaných do centrálního registru podpor malého rozsahu. In: *Beck-online* [právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 29. 4. 2019].

8.1.2. Unijní

Konsolidované znění Smlouvy o fungování Evropské unie. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 15. 2. 2019]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A12012E%2FTXT>

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES ze dne 7. března 2002 o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (rámcová směrnice). In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 2. 5. 2019]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32002L0021>

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/20/ES ze dne 7. března 2002 o oprávnění pro sítě a služby elektronických komunikací (autorizační směrnice).

In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 2. 5. 2019]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/?uri=CELEX:32002L0020>

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/19/ES ze dne 7. března 2002 o přístupu k sítím elektronických komunikací a přiřazeným zařízením a o jejich vzájemném propojení (přístupová směrnice). In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 2. 5. 2019]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/LSU/?uri=CELEX%3A32002L0021>

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/22/ES ze dne 7. března 2002 o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací (směrnice o univerzální službě). In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 2. 5. 2019]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX%3A32002L0022>

Sdělení Evropské komise o použití pravidel Evropské unie v oblasti státní podpory na vyrovnávací platbu udělenou za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 13. 5. 2019]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX%3A52012XC0111%2802%29>

Rozhodnutí Evropské komise ze dne 20. prosince 2011 o použití 106 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie na státní podporu ve formě vyrovnávací

platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 13. 5. 2019]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32012D0021>

Sdělení Evropské komise – Rámec Evropské unie pro státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 13. 5. 2019]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A52012XC0111%2803%29>

Nařízení Komise č. 1407/2013 ze dne 18. prosince 2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 13. 5. 2019]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32013R1407>

Nařízení Rady (EU) 2015/1589 ze dne 13. července 2015, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 108 Smlouvy o fungování Evropské unie, kterým bylo nahrazeno Nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 13. 5. 2019]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32015R1589>

Nařízení Rady (EU) 2015/1588 ze dne 13. července 2015 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na určité kategorie horizontální státní podpory, kterým bylo nahrazeno Nařízení Rady (ES) č. 994/98 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o založení Evropského společenství na určité kategorie horizontální státní podpory. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 13. 5. 2019]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/?uri=CELEX:32015R1588>

Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 2. 3. 2019]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32014R0651>

Nařízení Komise (EU) 2017/1084 ze dne 14. června 2017, kterým se mění nařízení (EU) č. 651/2014, pokud jde o podporu na přístavní a letištní infrastrukturu, prahové hodnoty oznamovací povinnosti pro podporu na kulturu a zachování kulturního dědictví a pro podporu na sportovní a multifunkční rekreační infrastrukturu a režimy regionální provozní podpory pro nejvzdálenější regiony, a mění se nařízení (EU) č. 702/2014, pokud jde o výpočet způsobilých nákladů. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 2. 3. 2019]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32017R1084>

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1971 ze dne 11. prosince 2018 o zřízení Sdružení evropských regulačních orgánů v oblasti elektronických komunikací (BEREC) a Agentury na podporu BEREC (Úřad BEREC), o změně nařízení (EU) 2015/2120 a o zrušení nařízení (ES) č. 1211/2009. In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 21. 1. 2019]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R1971&from=EN>

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 25. listopadu 2010 o veřejnoprávním vysílání v digitální době: budoucnosti duálního systému (1010/2028(INI). *Europarl.europa.eu* [online] Evropská parlament. Poslední aktualizace dne 2. března 2012 [cit. 25. 1. 2019].

Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+TA+P7-TA-2010-0438+0+DOC+PDF+V0//CS>

Sdělení Komise ze dne 27. 10. 2009 o použití pravidel státní podpory na veřejnoprávní vysílání (2009/C 257/01) In: *EUR-Lex* [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 15. 4. 2019]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A52009XC1027%2801%29>

8.1.3. Mezinárodní

Doporučení č. 1147 (1991) Parlamentního shromáždění Rady Evropy přijatého na 43. řádném zasedání dne 22. 4. 1991, o parlamentní odpovědnosti za

demokratickou reformu vysílání. Rada Evropy [cit. 28. 1. 2019]. Dostupné z:

<http://www.louc.cz/p18dopor.html>

8.1.4. Zahraniční

Ústava Polské republiky (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.) [cit. 25. 3. 2019]. Dostupné z:

http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19970780483/U/D19970483_Lj.pdf

Zákon z 29. prosince 1992 o rozhlasovém a televizním vysílání – v původním znění
“Ustawa o radiofonii i telewizji”

Zákon č. 128/2000 Z.z., o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z.z.
o telekomunikáciách

Zákon č. 220/2007 Z.z., o digitálnom vysielaní programových služieb
a poskytovaní iných obsahových služieb prostredníctvom digitálneho prenosu
a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Verordnung des Bundeskanzlers vom 1. Jänner 1930, betreffend die
Wiederverlautbarung des Bundes-Verfassungsgesetzes.

Bundesverfassungsgesetz vom 10. Juli 1974 über die Sicherung der Unabhängigkeit
des Rundfunks.

Bundesgesetz über die Einrichtung einer Kommunikationsbehörde Austria
(„KommAustria“) (KommAustria-Gesetz – KOG). StF: BGBl. I Nr. 32/2001.

Bundesgesetz, mit dem Bestimmungen für privaten Hörfunk erlassen werden (Privatradiogesetz - PrR-G). BGBl. I Nr. 20/2001.

8.2. Judikatura

Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 24. července 2003. Altmark Trans GmbH a Regierungspräsidium Magdeburg proti Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, za přítomnosti Oberbundesanwalt beim Bundesverwaltungsgericht. Věc C-280/00. In: publications.europa.eu [online] Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 21. 2. 2019]. Dostupné z: <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/f4883ae9-0621-4ad3-a9b7-0e10ca83bbc3/language-cs>

Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 23 Cdo 1341/2012 ze dne 25. června 2014. In: *Beck-online* [právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 4. 2019].

8.3. Odborné články

Agentura na podporu BEREC (Úřad BEREC). *Europa.eu* [online]. Evropská unie 2019. Publikováno dne 7. května 2019 [cit. 10. 5. 2019] Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/agencies/berec_cs

Definiční znaky veřejné podpory. *Uohs.cz* [online]. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže © 2012 [cit. 20. 2. 2019]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejna-podpora/definicni-znaky-verejne-podpory.html>

Komise uvítala odhlasování nových pravidel usnadňujících online přístup k televiznímu a rozhlasovému obsahu ze zahraničí. *Ec.europa.eu* [online]. Evropská komise – zastoupení České republiky 2019. Publikováno dne 29. března 2019 [cit. 2. 4. 2019]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/czech-republic/news/190329_pristup_rozhlasove_televizni_vysilani_cs

Obecné nařízení o blokových výjimkách (GBER). *Uohs.cz* [online]. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže © 2012 [cit. 25. 2. 2019]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejna-podpora/obecne-narizeni-o-blokovych-vyjimkach-gber.html>

Předpisový rámec pro elektronické komunikace. In: EUR-Lex [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 21. 1. 2019]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/LSU/?uri=CELEX%3A32002L0021>

Služby obecného hospodářského zájmu (SGEI). *Uohs.cz* [online]. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže © 2012 [cit. 15. 4. 2019]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejna-podpora/sluzby-obecneho-hospodarskeho-zajmu-sgei.html>

State aid. European Commission – Competition. *Ec.europa.eu* [online]. Last updated on 14. 2. 2019 [cit. 16. 2. 2019]. Accessible from: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/overview/index_en.html

Veřejná podpora. *Uohs.cz* [online]. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže © 2012 [cit. 1. 2. 2019]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejna-podpora.html>

8.4. Články a informace z veřejně dostupných médií

DUSPIVA, Zdeněk. Významná služba může významně změnit veřejnoprávní média. *Ceskamedia.cz* [online]. Publikováno dne 24. ledna 2017 [cit. 3. 5. 2019].

Dostupné z: <http://ceskamedia.cz/clanek/4253/vyznamna-sluzba-muze-vyznamne-zmenit-verejnopravni-media>

KADLEC, Pavel. *Aplikace práva veřejných podpor národními soudy*. Konference VP 2017, prezentováno dne 17. května 2017. Dostupné na webu www.uohs.cz

POLÁK, Lukáš. Operátor BCAST chce v Polsku rozhybat trh s digitálním rádiem. *Digitální rádio* [online]. Publikováno dne 9. října 2018 [cit. 18. 2. 2019]. Dostupné z: <https://digital.rozhlas.cz/operator-bcast-chce-v-polsku-rozhybat-trh-s-digitalnim-radiem-7636305>

POLÁK, Lukáš. Šéfka polského rádia Kolor: Privátní stanice jsou proti digitalizaci, je to ale nezastavitelný proces. *Digitální rádio* [online]. Publikováno dne 22. července 2019 [cit. 22. 7. 2019]. Dostupné z: <https://digital.rozhlas.cz/sefka-polskeho-radia-kolor-privatni-stance-jsou-proti-digitalizaci-je-ale-8018907>

POLÁK, Lukáš. Celoplošný rakouský DAB+ multiplex odstartuje 28. května, dočká se ho také jih Čech. *Digitální rádio* [online]. Publikováno dne 14. ledna 2019 [cit. 22. 1. 2019]. Dostupné z: <https://digital.rozhlas.cz/celoplosny-rakousky-dab-multiplex-odstartuje-28-kvetna-docka-se-ho-take-jih-cech-7724818>

POLÁK, Lukáš. Vysílač u Innsbrucku sehraje klíčovou roli při digitalizaci rádia v Rakousku. *Digitální rádio* [online]. Publikováno dne 22. ledna 2019 [cit. 22. 1.

2019]. Dostupné z: <https://digital.rozhlas.cz/vysilac-u-innsbrucku-sehraje-klicovou-roli-pri-digitalizaci-radia-v-rakousku-7733412>

POLÁK, Lukáš. Digitalradio Österreich vítá důležitý krok ke startu DAB+ rádia v Rakousku. *Digitální rádio* [online]. Publikováno dne 25. ledna 2017 [cit. 24. 1. 2019]. Dostupné z: <https://digital.rozhlas.cz/digitalradio-osterreich-vita-dulezity-krok-ke-startu-dab-radia-v-rakousku-7218389>

POTŮČEK, Jan. Zvoní komerčním rádiím včetně Impulsu a Frekvence 1 hrana? Evropská komise prověřuje transformační licence. *Televizníweb.cz* [online]. Publikováno dne 24. října 2018 [cit. 3. 4. 2019]. Dostupné z: <https://www.televizniweb.cz/2018/10/zvoni-komercnim-radiim-vcetne-impulsu-a-frekvence-1-hrana-evropska-komise-proveruje-transformacni-licence/>

POTŮČEK, Jan. Revoluce pro digitální rozhlas v Evropě: všechna nová auta od roku 2019 musí mít DAB autorádio. *Televizníweb.cz* [online]. Publikováno dne 16. listopadu 2018 [cit. 29. 3. 2019]. Dostupné z: <https://www.televizniweb.cz/2018/11/revoluce-pro-digitalni-rozhlas-v-evrope-vsechna-nova-auta-od-roku-2019-musi-mit-dab-autoradio/>

POTŮČEK, Jan. První soukromé rádio opustilo analogové vysílání. Rádio Samson ode dneška pouze v DAB+. *Televizníweb.cz* [online]. Publikováno dne 2. listopadu 2018 [cit. 21. 7. 2019]. Dostupné z: <https://www.televizniweb.cz/2018/11/prvni-soukrome-radio-opustilo-analogove-vysilani-radio-samson-ode-dneska-pouze-v-dab/>

Prezes Radia Kolor: Wszystkie stacje prywatne są przeciwne cyfryzacji. *PrzyczepyMarter.pl* [online]. Publikováno dne 14. června 2019 [cit. 22. 7. 2019]. Dostupné z: <https://przyczepymarter.pl/blog/pl/news-prezes.radia.kolor.wszystkie.stacje.prywatne.sa.przeciwne.cyfry-849.html>

BRYCHTA, Jan. René Zavoral (Český rozhlas): Až získáme potřebné pokrytí v DAB+, můžeme opustit DVB-T2. *Lupa.cz* [online]. Publikováno dne 25. února 2019 [cit. 2. 6. 2019]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/rene-zavoral-cesky-rozhlas-az-ziskame-potrebne-pokryti-v-dab-muzeme-opustit-dvb-t2/>

MIKULÁŠTÍK, Karel. Soukromá rádia mají ještě pár let na stěhování do digitálního vysílání. Klapne to? *Lupa.cz* [online]. Publikováno dne 20. května 2019 [cit. 2. 6. 2019]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/prestehuji-se-soukroma-radia-do-dab-podle-zakona-na-to-maji-jeste-par-let/>

Veřejná podpora – orgány a pravomoci na úrovni EU a ČR. *Vedavyzkum.cz* [online]. Publikováno dne 25. září 2016 [cit. 15. 5. 2019]. Dostupné z: <https://vedavyzkum.cz/legislativa-a-pravo/legislativa-a-pravo/verejna-podpora-organy-a-pravomoci-na-urovni-eu-a-cr>

DAB+ für ganz Österreich – Bundesweites Digitalradio-Angebot in den Startlöchern. *Infosat.de* [online]. Publikováno dne 11. ledna 2019 [cit. 22. 1. 2019]. Dostupné z: <https://www.infosat.de/radio/dab-f-r-ganz-sterreich-bundesweites-digitalradio-angebot-den-startl-chern>

ZÝKA, Karel. Stížnost posluchače D. Korbela ohledně vysílačů v AM pásmech. *Rada.rozhlas.cz* [online]. Publikováno dne 29. května 2019 [cit. 7. 8. 2019]. Dostupné z: <https://rada.rozhlas.cz/stiznost-posluchace-d-korbela-ohledne-vysilacu-v-am-pasmech-kveten-2019-7952769>

8.5. Ostatní zdroje

Sněmovní tisk 552. Novela z. o provozování rozhlasového a televizního vysílání. Psp.cz [online]. Poslanecká sněmovna, 5. období. 2006–2010. [cit. 5. 8. 2019]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=5&T=552>

Legislativní pravidla vlády schválená usnesením vlády ze dne 19. března 1998 č. 188 a změněná usnesením vlády ze dne 21. srpna 1998 č. 534, [...] a usnesením vlády ze dne 17. ledna 2018 č. 47. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/lrv/dokumenty/legislativni-pravidla-vlady-91209/>

Návrh rozvoje zemského digitálního vysílání Českého rozhlasu, schválený vládou České republiky dne 24. srpna 2016 usnesením č. 730.

Vyjádření Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 5. února 2019, č.j. ÚOHS-D0037/2019/VP-02793/2019/420/JSt.

Důvodová zpráva k zákonu č. 196/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu, ve znění

pozdějších předpisů, č. 196/2009 Dz. In: *Beck-online* [právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25. 3. 2019].

BOUŠKA, Milan. Návrh rozvoje zemského digitálního vysílání Českého rozhlasu, schválený vládou ČR usnesením č. 730, ze dne 24. srpna 2016. Mediální reflexe 2018, předneseno dne 25. září 2018 [cit. 1. 7. 2019].

ČUNDERLÍK, František. Rozhlasová digitalizace v T-DAB/DAB+ a s ní spojené problémy z pohledu RRTV. Mediální reflexe 2018, předneseno dne 25. září 2018 [cit. 13. 5. 2019].

DRDLA, Jan. Rada pro rozhlasové a televizní vysílání a její partneři ze středoevropského fora regulátorů. Masarykova univerzita 2013.

SZYNDER, Dariusz. Polský zákon o rozhlasovém a televizním vysílání v politicko-historickém kontextu. Masarykova univerzita 2010.